

**NYUTO PWONYERE KAME KELO
DONGO I YOTE DEDEDE PITIC**

**GI KAME KONYO TIC ME
APWONY**

Aloka loka ocungo iateni – Itabu me pwonyere me 1: Nyuto pwonyere kame kelo dongo iyote dedede me tic itie me 3.2 akarini kin awon ©2012lobo korucakin me, Phoenix, Arizona, United States of America. www.reconciledworld.org

Udere me tic ni tie di beo ki yii aikaika me winyere koyai i kom Jo kocako Tam me arucakin –nywak acacal 3.0 pi akarini kin me tic. Koyei ni dibobo kocuko cunyi nao timo tic ni, kede kwanyo iye, abe, diko sarakino en iepone kame lubere kede anapete me aluba gi:

Yei lubo – in miero igwok tie me tic ni di lubere kede medo iye: twero kawon © 2012. Iwandik me itabu kowok kibut Lobo korucakin (www.reconciledworld.org) di beo ki yii aikaika me winyere me Jo kocako Tam me arucakin –nywak acacal 3.0 pi akarini kin me tic. Pi ngec atot, nen www.creativecommons.org.

Likame pi acata – in miero likame itie kede tic ni me timo isubul amoto wud.

Kame di itie kede mit me gonyo gi me tic i kom pwonyere ni, oyeini rucakin kede info@tctprogram.org.

Kwanyo dido kame dikonyuto, tienge dedede kokwanyo i kom Baibuli Kacil me New International Version®, NIV®. Twero kawon ©1973, 1978, 1984, 2011 di beo kibut Biblica, Inc.TM Dikotio kede akarini kin me Zondervan. Akarini kin dedede kogwoko iwi lobo lung. www.zondervan.com “NIV” and “New International Version” en kobedo Alama kame owandikikin ipiny me United States iepone icararai kede yapesi alama di beo kibut Biblica, Inc.TM

Minopwoc

Likame atie kede kope atot me mino pwoc kibun joo dedede kame otwero mina itabu ni me tetekenye pwonyere cobere kakare. Cuko cuny adwong owok i pwonyere ko yai kibut Darrow Miller of Disciple Nations Alliance kede Bob Moffitt of Harvest Foundation. iik me pwonyere ni bin kowoto oko pi genotik kede pi mwakini atot kede ekodet me Food for the Angry. Ango atie kede ewaka kede ayoma yic me gin yei na tetemo iik ni kibut gi kede mina sente me mine cobere.

iye i tabu me pwonyere me agege ni, akwao tam atot i pwonyere Bob kede Daro atwatwal mere singo twalwal “dongo iponeso” di beo icing Darrow miller kede “pwonyere me dongo joo tel” di beo kibut Bob Moffitt. Tam mogo me woto i tabu ni owok kibut mark Wilson. i tatam kame mako kop i kom ngolo esama likame mera, akadi bed amano da etie iye i tatam atot kame angu likame audo ngat owandiko en. Cunya yom kalamo kibut jogo kame abedo tik kede pi kara alac di gin kosome kede di ki keto itic tam kame owok i tabu ni. Gin ki bedo joo na me iyutun. Epone kame gin kitio kede pwonyere ni kede adwokini otwero mino kop oko cobere. Cuko cuny kame oyai kibut gi en kame omia amede. Pwodi angu ayutuno amara apire tek oyai Kibun ekodet me joo apwony me agege kame oudo tie kede atotolun adwong i kare kame angu oudo epone me pwony kede gime awponya. Kede dire adwong gin kiko tamakino me niang kede da pwonyo tam kame do oko niang be tam kame ototolun oko me tam gi. Kadi bed amanono, Rubanga oko kwanyo joo me adul no ican kame oudo gin kitie iye. I yutun ado likame jik en ine be likame oudo itie pi angu arabo gikame angu atie timo, do etie pi Rubanga kede gikame etie timo. i epone ado likame etwero amarere kede audo amula ka Rubanga me bedo adul me i tatam ni me en tik keda akadi di oudo atie kede goro. Pi mano, deyo bed but Rubanga.

Me ajikini, amito pwono cwara kame ojalo tik mere me tik karacel keda iik ni. Abongo en likame oudo tie gimoro kame kono otwero wok aber. Angeo jalare atot kame itimo pi mwakini atot pi mino gini cobere. In ibedo yamo kame buko i piny me bwoma doko amari.

.

Wikope Kame Tie Ipwonyere

Pwonyere 1: I Tatam dedede 1

Nyuto Pwonyere	1
Cwec - Agege	1
Donyo Me Bal i Lobo	2
Tic Me Oor	3
Musalaba	4
Dwogo A Yesu	4
Ajikini	5

Pwonyere 2: Jo Pirgi Tek Kibut Rubanga 6

Nyuto pwonyere	6
Ko cweo wa i cal Ka Rubanga	6
Gime pwonyere: kannisa me kare sek	7

Pwonyer 3: Mar Ruabanga Diko Maro Ngakio Ni 9

Nyuto – Nyuto tuko me Nga Tit Jiri	9
Cik Adwong Kalamo	10
Maro Ngakio wa	11
Musalaba	11
Ngai En Kame Obedo Ngakio?	12
Keto I Tic	12

Pwonyere 4: Luka 2:52 13

Nyuto Pwonyere	13
Luka 2:52	13
Dong ka Yesu	14
Kete I Tic I Kam Kuo wa	14

Jiko.....
16

Pwonyere 5: Rubanga mito ne kanisa pi mino kony 17

Nyuto pwony	17
Isaya 58	17
Munyo Kede Lero	18
I tatam Kame Mako Munyo Kede Lero	18
Oromini kede Diegi – Matayo 25: 31-46	19
Yote Me Mino Kony But Jo Ace	20

Pwonyere 6: Jamini Mege Kame Mitere Me Wan Konyere Kede 21

Neeno Angakwat Wong	21
Pwonyere Dilubere kede Gikame Timere: Jose & Maria	24

Jo Me Adul wa	25
Pwonyere 7: I Mar me Ajakanut	26
Nyuto: Isaya 40:29	26
“Awobi Kede cam mere me i ceng”: Yokana 6:1-14	27
“Apuset kede Cam mere me ajikini”: 1 Abakai 17:7	28
“Apuserut Kede Sente Mere Are Me Ogiling”: Marako 12:41	29
“Agole me kop I kom Talanta”: Matayo 25:14	30
Jiko	31
Pwonyere 8: Niang Epone Me Mino Kony	32
Ngolo Esamai	32
I Tatam Me Ateni Kayai Kibut Ajakait Lee Pi Kelo Alokalo	33
Diekal kame tie kede rem	35
Keto I Tic	36
Pwonyere 9: Epone me Tice Me Amara	37
Nyuto Pwonyere	37
Tice Me Amara	37
Egere Me calme Tice Me Amara	38
Keto I Tic	42
Pwonyere 10: Timo Ayika Yika Me Tice Me Amara	43
Madala Me Alubo Pi Timo Yik	44

Di Pwodi Likame Icako

likere me cako pwony

---

1. Som i tabu kame telo nga pwony kiber, kame twerere some tien atot. Gir dud kope mogo kapingi tek, arabo wandiko kope acego cego kapingi tek me yutuno nikope kapingi tek inget i tabu.
2. Ngei golo me pwonyere acelacel me wek jo kasomo sobolo pwonyere.
3. Som gia acoya kame koiko pi pwonyere ni sek.
4. Ngic nyo kame komito me pwonyere acel acel di iko neno be iwoto kopis me gi atelo nga i soma (hand outs) di iko cweno **calini kame konyo tic kede pi pwonyere ni**.
5. Nen be iniang kiber tice kame tie i pwonyere acelacel (tuko kame nyuto tic, tukere, cal anena). iromo tetemo kede jo me diekal ni kede awotino ni.
6. Ter kare me lego kikut Rubanga pi iko jo asomo, me wek jo asmo winy gikame Rubanga mito negi winyo kede en konyo in pwonyo gi. Yutuno be di beo i teko ka Rubanga kenekene en kame bino kelo aloka loka kikut jo.

Mung kame konyo pi mino pwony kabir

---

1. Dil sek kede jamini me pwonyere kede yiko ka pwonyere.
2. Kur iringi aringa kede tieko pwonyere ni. lik kare oromo me leno tam, tice me atima kede wei. Golo tie me mino jo udo niang i kom pwonyere kede gida keto tic i pwonyere. Lub anepeta me pwonyere yai i wikop tuno i wikop di likame i kakalo pwony moro tetekeny jo niang pwonyere. i tabun mogo me pwonyere twero tero dul me ceng amoto ceng acel lung.
3. Mar nyogao naka naka. I agege me donyo i pwonyere dok cen pi nyogao kede jo kasomo pi bebeo i gikame gin ki iko pwonyere iye. Medo nyogao pwonyere konyo jo niang gikame i pwonyere iye.
4. Lub gi atelo nga pwony kede kope acego cego kame ko iko.
5. Nen be itio kede adulion ongwon dedede kame mako pwonyere acelacel.
  - a. Nyut wi pwony – tice bino rucakino wi pwony kede i kom ngeg gi kasek.
  - b. Mi ngeg anyen – tie yote atot me nywako kope anyen
  - c. Mi jo asoma timo gime atima di yai i kom gikame gin ki pwonyere iye – tic me atima yei ne gi pi niang kiber kop di lubere kede tic kede jowote, cweno gimoro arabo tic kede tam anyen i epone moro.
  - d. Rucakino ngeg ni kede kuo gi – man tie epone arabo keto itic (madala) kame konyo jo kasomo moko tam gi me keto ikuo ngeg kame gin kiudo. Pwonyere abongo keto itic likame kelo aloka loka doko da likame ekonyo.
6. Med bebeo i pwonyere kame mako pwonyo jo adongo kede rieko apat kame opwonyo i pwonyere me jo apwonyo (facilitator dKawalopment training).
  - a. Mi, kop icararai
  - b. Peny peny atot kame mi kare me udo adwakini akelo niang (open ended question)
  - c. Pwoi jo dedede pi tic kame gin kitamo.

- d. Kur i wace jo gikame gin ipore pwonyere iye kiber di beo i epone me gin udo niang mere apir gi.
  - e. Geri i kom kop kame jo otieko ngeno di iko gamo epone kame gin ki udo kede niang.
  - f. Dire di iko daro jo mi adwokini.
7. Cuk cuny jo dedede pi timo, nywako kede ribakin karacel ileno tam. Ud yote mogo i epone amwol me cucko cuny jo kame lewic mako me gida timo tic abongo udo acae.
8. Ud kare me lego i ceng no kibut Rubanga me wek Rubanga Yab ni gikame nyen karacel kede idwe kame in ipwonyo.

Epone Me Tic Kede Gikame Telo Tic Me Apwony

---

1. **Golo kede Jame me tic:** buli pwonyere dedede gere kede kop ni.
  - a. **Golo me pwonyere** – Jo apwonyere miero nen be ki twero cobo man ki yi ajikini me pwonyere. Eber ne in penyere keni kame golo gi ocobere inge in tieko pwony. Ter kare me nyogao kope kame pirgi tek kame konyo gi pi yutuno.
  - b. **Jame me tic** – Jamini ibecokina kame mitere me tic owandiko gi i pwonyere acelacel, medo kede cal anena (Visual aid) kede i tabu kame konyo nga i soma. i twero yero pi mino atin acelacel i tabu arabo ki twero mino i tabun anonok bala epone kame ocorakino kede i pwonyere. Wan doko komio tam me tic kede ebao me iwandik or (poster paper, white chalk board) kame otie pwonyere i ekodet adwong.
2. **Acorakin But nga tel pwonyere:** icorakin ibecokina tie kame komio i pwonyere acelacel kame konyi telo pwonyere ki ber. Likame omio mage me nywaka kede jo kasomo. Som mage sek me tetekeny ki twero iikere pi telo leno tam kede tice me atima. Peny mogo komio adwokini gi kede inyukutan atino olengere pikonyi bala atel pwonyere pikonyi niang gikame tie i tam me jo kasomo. mage likame tie adwok abeco kenekene, do ebodo adwokini abeco anonok.
3. **Gwoko esawa kame komio kede epone me lubo pwonyere:** aika iika me i sawan pi pwonyere acelacel likame komio.
  - a. Ter kare alac bala ekite kame mitere kede pikonyo jo ngeno tam kame tie i pwonyere. Pire tek me rucakin i kom gikame jo tie pwonyere iye akaka in riamo esawa pi pwonyere iesawa kame koiko.
  - b. Yutuno me weko kare aromo ne jo atelo pwonyere me geno donyo, woro Rubanga, nywako caden, tatamo pekini kame gin kitie kede di kiko lego karacel.

Pwonyere 1. I Tatam Adwong

Tam Kapire Tek

Tie me iik ka Rubanga likame tie pi neno be jo lakere kenekene, do etie pi neno be edwoko nywak adek kame bin koturo i kare kame bal bin otimere kede kame. Dwoko nywak wa kede Rubanga, nywak me dano kede dano wad gi pi nywak me dano kede gia acwea.

Jame me tic

1. Calini me pwonyere
  - a. 1.1 Nywak Adek (pica i kare me cwec, kare me poto, kare me nywak. Kare me dwogo).
2. Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 1.1 Gikame Telo I Epone Me Nywako I Tatam Dedede (kopi acel pi ekodet)
  - b. 1.2 Nyuto Tuko: Adamu Kede Kawa (kope 3)

Nyuto Pwonyere

LENO TAM I EKODET ADWONG

- Pinyo komio Yesu oko to?

Wan omaro yamo be Yesu oto kenekene pi lako wa idub wa. Mano bo tie ateni do en ebino pi timo kope akalamo mano. To mere imusalaba en adul me I tatam adwong. Do pi mino wa niang kiber i tatam me baibuli wan pore oniang kiber i tama dedede geno i agege paka i ajikini.

Agege - Cwec

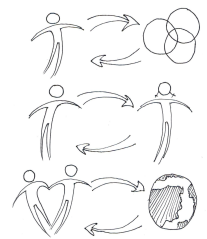

LENO TAM I EKODET ADWONG

Icorakin pi nga tel pwonyere: kame i mito, i twero timo man bala tic i ekodet i atitidi. Tii kede 1.1 kope me telo leno Tam pi ekodet acelacel. Kame ekodet likame tie kede ngec aber i kom Agege 1 kede 2, miero do i tatamo negi iceko.

Dwok apeny gi di lubere kede epone kame ingeo kede kite kame Rubanga ocweo kede lobo-

- Lobo oudo bin cal nadi geno i agege me poto me Eden?
- Nywak oudo cal nadi i diere diere me Adamu kede Rubanga?
- Do nywak Adamu kede Eva oudo tie benyo? Oudo ki jopiem twatwal?
- Nywak Adamu kede gi acwea oudo cal benyo? Adamu oudo tie kede ojame dedede? Cam oudo rome?

Icorakin pi nga tel pwonyere 1:1. Nyut cal 1.1: me Cwec di iko konyo jo kasomo ngeno gika me oudo tie I diere diere me Nywak adek.

Donyo Me Bal I Lobo

Som Agege 3:1-20.

NYUTO TUKO

Icorakin kibut nga tel pwonyere: mi jo are tim tuko amako yamo Adamu kede Kawa (handouts 1:2)

“Yamo Obedo i Diere Diere Me Adamu Kede Kawa”

Adamu:
(Di gin kitie pur) Kawa, tic ipoto odoko tek pi ekite kame wan owango kede yii Rubanga pi camo anyakini !

Kawa: Kom ateni, akadi awobe wa da likame do bedo kiber gin ki dong dongun kengi kengi Ageno bekop ni kur mede irac akadi boke areco reco kame angapo neno rac i koma !

Adamu:
(Di gin kitie piem) omio likame wan osobolo wilo igoen anyen, omio akei kare asek kame bin Rubanga oudo yamo kede wa wang i wang. Nan do cunye kumo di pwodi otie i nyime. Do yutuno ekite kame leini da oudo winyo wa kede, nan do ki suro wa!

Kawa:
Ateteni, amoto komio gin kitamo tongo wa! Ugh... cunya dagi twole! Likame ango atwero yei be kom agamo tam kibut twol! Bal ni dedede oyai kibut twol!

Adamu:
Likame amano, etie bal ni! In likame iko timo gi kopore! Pinyo en kamio miero ango agam tam kibut ngat kame oudo tam kibut twol ?

Kawa:
Amano, wek turo na rac. Mano makosa ni ikokome! (di ecungo, eparere) tima kisa – likame do miero ekel ni i lelemo alelem . Adamu,i tamo be jamini bino doko cal kede epone ariki gin kitie kede?

Adamu:
Likame ango angeo – Rubanga kene en kame twero iko atotolun gi .

Kawa: Oh, likame amano— Benyo nan do? (di elelemo, kiringo oko) wun awobe are gi wekunu yii! Cakunu weko susunyo. I tienu winya nu? Amito bino Waco ne papa wu, doko cunye likame omito bedo yom atwal .

Adamu: (di eoto do ipoto, kede wei atek me oolo) Tic, Tic, Tic, Tic, Tic ...

LENO TAM I EKODET ADWONG

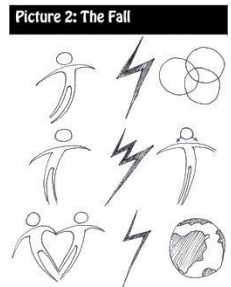
Di beo inyuto tuko kede gika me kisomo Ibaibuli, pekesine nyo kame jo tie beo iye pi adwokini me bal?

Di itio kede Gikame telo nga i soma 1:1.

- Som Agege 3:8,10 - Nyo otimere i kare kame bal ototolo kede nywak i diere diere me Rubanga kede dano?
- Som Agege 3:12 - Nyo otimere i diere diere me dano kede dano ocelu i kame me bal otimere kede?
- Som Agege 3:15 - Nyo otimere i diere diere me dano kede cwec i kame ame bal otimere kede?

i kare kame bal otimere kede, raco oko donyo i lobo, bal me cuny kenekene doko me kom da. Di pwodi bal likame odonyo, cam oudo tie aromo, ayayangun me piny oudo li, alele da oudo li, rwenyo me kot da oudo li. Dibeo iadwokini me bal komio nando peko go do tie. Bal oturo nywak adek go.

Icorakin kibut nga tel pwonyere: Nyut cal me 2 – kony Jo kasomo nen kite kame bal dubo kede acelacel i kom nywak adek.

Tic Me Oor

I tatam kame lubo i diere diere me Rubanga kede cwec mere oudere i gi otimere diere diere me bal kede ajikini me Cik Acon.

Icorakin kibut nga tel pwonyere: nyute jo kasomo tuto me kite kame Baibuli yamo kede i kom gikame yin iikwanyo.

Man en kakame Rubanga tie mono kede Jo mege. Etie di emitto dwoko nywak abin odubere.

IBURAIMU - Som Agege 12:1-3. Kan en kame Rubanga okiarao kede Iburaimu di en eko mine winyo.

Pinyo komio oko mine winyo? (Rubanga mito mino winyo kibut atekerin) . i gi acoya noni oneno iik Ka Rubanga me lako lobo. Di beo kibut kanisa emitto mino winyo kibut atekrin.

MUSA.- i kan Rubanga bin oko mino Lobo iswiliaka tomon (10) me tetekeny wek wan ongei epone me dwoko nywak kame oudo bin odubere.

- Iswiliaka gi mako kope me cuny kenekene arabo emako nywak wa kede jo ocegund kede gi acwea da?

Iswiliaka ongwon dwoko nywak wa kede Rubanga do kanyape dwoko nywak mene? (nywak wa kede jo ocegund) iswiliaka dedede mako nywak wa kede Rubanga (Yai 21:3) nywak wa kede Rubanga, Nywak wa kede jo ocegund (e.g Yai 21:12) kede do Nywak wa kede gi acwea (Yai 23:10-12).

Iswil mogo mako yot kom (Jolebi 13) mogo tie pi ekite kame otero kede Jokiowa. (Yai 23:1-9). Rubanga likame paro kop amako cuny kenekene do eparo kope dedede kame mako kuo me dano. En ko mio eketo iswil kame mako adulion dedede kame bal opwoko.

Som Iswiliaka 28:1-14.

- Kame olubo iswil ni, nyo en kame Rubanga Waco be bino timere bala adwokini?
- Winyo ka Rubanga kame eciko mako kop me cuny kenekene arabo mako kom da?

Rubanga oketo Abakai kede i nabin ne jo me Isiraili, do kare i kare idwe me Isiraili obeo ican kede yi atos piento gin ki loko ne Rubanga ngei gi.

Som 2 iyutun. 7:14.

- Ngai en kame Rubanga lwongo pi mwolere diko lego? (Likame jo dedede, do jo mege-en ikiristayon me tin)
- Nyo en kame Rubanga owaco be bino timere kame gin kiko bedo kede wor? (Rubanga bino cango lobo wa) tie me ateni tuno naka tin. Man kalamo neno me neno jo di lakere kenekene. Man yamo tam ka Rubanga me kelo cango i kom nywak adek kame oudo bin odubere.

Musalaba – Arucakin (Dwoko Nywak)

Man likame kenekene adul aber i tatam ni do etie da adul kame piretek itatam ni. i dinin atos osingo mino jo timo gi ayala pi yomo cuny Rubanga gi. Do iye ekristayone, Rubanga omaro dano en komio ecwao wode diko to pirgi.

Som Colosai.1:19-20. Pinyo en komio Yesu oto?

- Pi kelo irucakin inywak oudo odubere.

Icorakin kibut nga tel pwonyere: Cal anena (Visual Aid) 1:1 pica 3 Tetemo ne jo kasomo epone kame bin Rubanga orucakino kede nywak kame bin odubere. Akadi bed amano jame dedede likame omino bedo di ber tuno naka i ajikini me i tatam.

Yesu oweko wa kede oor mere apiretek. Likame komio wa tic me loko jo doko ikiristayon kenekene, do bobo pi loko lobo lung pi lubo yesu. Loko lobo kibut Yesu tie pi lobo lung lubo mit ka Rubanga i adulon dedede kame en ebino pi rucakino.

Dwogo A Yesu

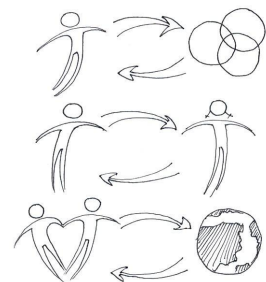

LENO TAM I EKODET ADWONG

Som Nyut AYokana.21:1-7.

- Nywak adano kede Rubanga bino bedo benyo i ajikini?
- Nywak adano kede Jo ace bino bedo cal benyo?
- Nywak adano kede cwec ka Rubanga bino bedo cal benyo? Obino bedo kede cam aramo? Tuo doko bino mako wa?

Picture 4: The Return

icorakin pi nga tel pwonyere: Visual Aid 1.1 Cal 4: Dok cen di iko konyo Jo kasomo niang be kame Rubanga odwogo nywak wa dedede bino dwogo kakare bala ekite kame oudo Rubanga mito kede i agege.

Kope me Jiko

Man en ko bedo i tatam adwong mere. Geno icweno piny di ber, donyo me bal i lobo oko dubere, tuno kede ekite kame Rubanga omaro kede lobo di en eko cwano wode Yesu Kirisito me dwoko arucakin me nywak kame oudo bin odubere. Kede do epone kame Rubanga omito dwogo bobo mino ojame dedede bedo nyen.

Rubanga omaro lobo twatwal di en eko cwano wode me wek oud nywak kede en Rubanga kede oud nywak kede jo apat karacel kede jamini dedede kame en ecweo.

Pwonyere 2: Jo Pirgi Tek Kibut Rubanga

Tam Kapire Tek

Jo dedede kocweo i cal ka Rubanga doko da pirgi tek Kibute. Miero oter jo dedede kiber i epone arom aroma akadi jo kame otero I rac di oneno gida bala jo kame lubanga en ko cweo.

Jame me tic

1. Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 2:1 kop kame telo nywako tam (copi pi ekodet)

Nyuto pwonyer

LENO TAM I EKODET ADWONG

- Itok me ateker wu yamo be jo oyai ituwai?
- Raco me itok gi en nyo? Kame dano moko amano mio ki tamo be jo pirgi tek ara li.

i lobo me india oudo tie dako acel anyinge Mother Terresa ojalo ture pi daro jo kame tie to igudo tetekeney wek gida kitoi kede deyo moro i kom gi. Jo oko cano tam mere piento jo oudo tot india, nyo komio ecibo cunye paro pi jo.i tamo benyo , tic kame oudo dako ni tie timo ber amoto li?

Cwec I Cal Ka Rubanga

LENO TAM I EKODET I ATITIDI

Som Agege 1:26-27.

- Epone nyo en kame dano pat kede cwec ace? Nyo en kame Rubanga bin otio kede bala epone mere me cweno jo?
- Cal me ikiteso ka Rubanga nyo en kame twero udere i kuo adano? Nyut atot bala kite kame twere.

Som Sabuli 139:13 – 16.

- Tieng ni Waco ne wa nyo i kom ekite kame jo pirgi tek kede?
- i tamo be tieng ni yamo i kom jo mogo kenekene ara i kom jo dedede?

Rubanga ocweo wa, di obeco, di en eko wandiko kare me kuo wa i tabu mere. Likame okuo apir wa kenwa, do Rubanga en ocweo jo dedede.

LENO TAM I EKODET ADWONG

Som Yokana 3:16.

- Nyo en kame Rubanga otimo pi dwoko nywak kede lobo?
- Rubanga oto pirwa pien oudo bin obeco? (Kame likame ki yeng kede kop no nen Joroma 5:8).
- Kame di Rubanga oudo tie kede mit me cwano wode to pi jo, nan doi tamo benyo ekite kame en eparo kede pi dano?
- Nan do itamo benyo ekite kame wan omako kede Jo?

Iceko: I tienge gi, wan oneno kaka ler be Rubanga tamo be jo pirgi tek. Ecweo wa i cal mere- ngat acelacel i kom wa kocweo kede diru adwong dikonyongo wa karacel i toti wa. Eparo i tek pi dano enkomio ecwao wode pi to pirgi.

Tam doko tic kame Toto Teresa otimo iindia

- Tam gikonyo wa niang kiber tic kame oudo etie timo?
- Nyo kame tamo komio en oudo eparo pi jokame tie to?

Nga wandiko rwonge cenge moro oko bin penye, en eko dwoko kop mere di beo i Matayo 25:31-46, kop me diegi kede oromini. I tabu ni, Yesu oturorac kibut jo me tu bade ngodal be “bin oudo kec oneka, likame ipitanu, orio oudo eneka likame imianu pii me amata. Kaka me gin ki dwoko ne be likame ki neno yesu di kec oneko, di orio pi oneke, eko Waco negi be gikame oudo likame i timunu ne Jo na oudo ango inonono.

Imata Teresa ogonyo kop ni be, tic ne Jo kame tie to igudo me india cal kede tic ne Yesu kikokome.

Neno tie ni apiri keni

Buli dano acelacel pire tek Kibut Rubnaga amanono da dano acel acel iadul pire tek. Ter kare me ling di iko paro kite kame in itero kede jo ara etie bala ekite kame Rubanga tero gi kede.

Udo Pwonyere I kom apor: Kanisa Me kare Kasek

LENO TAM I EKODET ADWONG

i kirisitayon me kanisa ariki sek bin oudo niang i kom ekite kame pir dano tek kede. i kare nono oudo Jo tie kede yei be Rubangan penyo jo pi timo Rubanga adwong oko mino gin ki mio Jo tam me timo ne gin gi ayala pi gengo alola kame Rubangan gi kelo. Do ikiristayon oudo tie kede niang aber i kom tie ka Rubanga me ateni. En bin ejalo wode bala gi ayala pi Jo di en eko to pir gi (Yokana 3:16)

Yei Rubanga nyuto epone kame tie me Dano tie di piretek inyim Rubanga.ngec ni bin oko mino kanisa asek oko bin dagikop Me woto yic kede neko idwe atino.

i kare asek likame oudo oparo kop kame mako idwe-anyira, oudo ouco gi auca. Do ikiristayon oko ngeno amara ka Rubanga pi Dano kame en bin ecweo i cal mere, en komiyo apokapoka do bedo li. Kop ni oko kelo teko me tic ne dano acel acel. Akadi dano oudo di tuo likame oudo ko pare bala gikame pire tek. Do ikiristayon oko Jalere pikonyo Jo oko mino wel me ikiristayon oko mede. Jo atuo dieb da oudo bedo i pi yapi kede gi bala dano kame tie i cal ka Rubanga.

Neno tie ni apiri keni

Ter kong kare me paro kop me i tatam ni i kuo ni. Ter kare di iko penyo Rubanga konyi neno ekite kame in itero kede Jo ace. In itero gi bala ekite kame Rubanga koto tamo kede be pirgi tek me wek etoi pirgi? Itero jo mogo kiber do jo ace diko tero irac? kwai Rubanga timi kisa kame di itero Jo irac i epone kame Rubanga lika mito kede. Miero enyuti epone kabere me neno kede tero jo ocegund.

LENO TAM I EKODET ATITIDI

- Epone me Jo mege en kame ocacao?
- Benyo en kame ki twero nyuto ne Jo bala gida kitie Jo kame pirgi tek kibut Rubanga?

Pwonyere 3: Mar Rubanga Diko Maro Ngakio Ni

Tam Kapire Tek

Rubanga olwongo wa pi maro Jokiowa bala epone me nyuto amara wa bute. Wan otwero nyuto amar wa but Jokiowa di beo i cobo mit gi (cobo rem kame tie).

Jame me tic

1. Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 3.1 Nyuto Tuko Me Nga Tit Jiri (kopi 3)
  - b. 3.2 Cik Adwong (kopi acelacel pi ekodet acel)

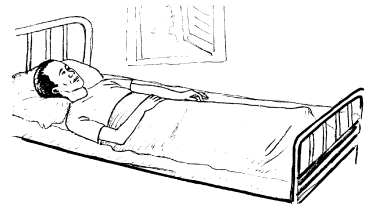
Nyuto – Nyuto tuko me Nga Tit Jiri

Nyuto Tuko

icorakin pi nga tel pwonyere: kwany Jo adek pi nyuto epone me tit kame lubo di itio kede 3.1 Nyuto Tuko

Itatam Me Ngat Anyuto tuko: Ikirisitayon i sawan mogo tie kede gikame wan olwongo be “ngec a titidi i kom ejiri” gin kingeo be gamo Yesus tie kop me yer me kuo – kede – too, do gin likame kingeo jamini apat kame tie iye. Kame gin ki li kede yabere me wang i kom mit me jo me adul gi, ejiri gi udo orwenyo. ... Tin, wan omito bino wenao diekal anga can. Paco acel kenekene, nga can kame tuo (PSP) tie di kome lit di ebuto ia pien. Nga iwenai, kame tie a kiristayo a tito jiri (EV) kame beo di tito ejiri idogola – kede dogolo, odonyo nan nan idiekal.

EV – kodi kodi, dano tie ipaco kan? Atwero pi donyo? (edonyo)

PSP – (kede goro) ango ine iyee kan .....

EV – Ango nyinga .....me kanisa me ..... Abino tin kan pi lwongo Jo dedede pi bino i kanisawa. Rubanga omio wa winyo me anyenaun adwong kame in likame ipore kei.

PSP – (Di ecur yamo mere da likame winyere kiber) likame asobolo bino ... likame a twero kiar i pwen. A tuo i tek likame atwero ot..... a rwenyo tic, sente me wilo yat da li..... Paka me wilo cam kede culo ot ni da li.

EV : mago pekini adongo dongo, do ango angeo ngat kame tie kede agam me kope dedede a mako kuo. itieko gamo Yesu bala nyalak ni?

PSP: (kede goro) Jona kede Jowota oweka kakame tuo omaka kede di dodo ako kei tic na.... tie ngata moro i kanisa wu kame twero konya? Okwec?

EV: kony kame ber kalamo ka me da in twero pi udo tie i papula me gia soma ni, etatamo iik aber kame Rubanga tie kede pi kuo ni. ingeo, likame tie mit mere me yin ture amano ikabuto. Game gia soma ni, di iko some, iko lego lego me tuco bal ni, di iko yei!

PSP: (kede goro), lika atwero, ... Teko lina ..... (en eko weko yamo di likame eyangere)

EV: (Emulo lieto kede gwere me remo) eko udo be pwodi en ekuo! Opako Rubanga, ango a tuno kan iye sawa aber pi mino ijura! Ango abino weko gi a soma ni. ango do miero a ot pi tito ne jo apat da. (eyamo i tek iyit PSP) wan obino lego piri. Yutuno, Yesu en kame obedo adwokini (eko yai)

PSP: (edong di eneno yai mere, di ecur) Ohhhhhhhhhhh.....

(Kur doko imed timo gi moro ace – arabu gi moro kame neno bala pore)

LENO TAM I EKODET ADWONG

- nyo en kame otimere ituko kame onyuto ni?
- ineno ngata moro arabu ingeo jo kame nywako ejiri i epone ni?
- Epone nyo en kame etwero pi cobere kiber i jikini?
- Benyo en kame epone me tito ejiri ni cal kede epone kame yesu oudo bin tito kede?

Tiang tie di mio lero be Rubanga paro pi jo kame tie kede awanon me cuny – doko da wada opore bedo amanono. Gi ka pire tek acel i kom “nenno” me konyo wa niang cuny ka Rubanga pi jo udere icik a Yesu. icik nogi, wan oneno “li odwodwoko piny” (irreducible minimum) me ejiri. Tie me teko mere likame icararai kenekene do etie me isur (wur).

Cik Adwong

LENO TAM I EKODET ATITIDI

Tii kede 3.2 kope atelo ileno tam, Som tiangini kame lubo di iko dwoko apeny i ekodet i atitidi:

Matayo 22:36-40   Marako 12:28-31, 33   Luka 10:27

Matayo 7:12   Iromayon 13:9   Galatian 5:14

I epone mene en kame tienge gi dedede cacal? Apoka poka nyo en kame tie i giasoma kanykape gi?

- *Gin dedede ki yamo be “mar ngakio ni”*
- *Dul kenekene en kame Waco maro Rubanga*

Mene en kame yesu owaco be tie cik adwong kalamo i kom cik are?

- Maro Rubanga

Kame koketo di cecek cik kede imurai me i nabin dwogo i kom cik acel adwong, oudo tie wok benyo?

- Mar ngakio ni

i tamo be pinyo en komiyo Yesu ojujunga iswil kede imurai me i nabin di tio kede cik?

- Kame likame gin ki jiko be etie pi nyuto amara wa i kom Lubaga di beo itice wa, dok cen i kom apeny kame tie ia jikini me pwonyere ni.

Maro Ngakio Wa

LENO TAM I EKODET I ATITIDI

Som 1 Yokana 3:17, 1 Yokana 5:3, Yakobo 1:27.

Wad nyo en kame tie i diere diere me amara ka Rubanga kede konyo kame wan omio kibut Jo kame tie kede mit?

- *Kame wan omaro Rubanga udo do oko bino nyute di beo i epone me maro jokio wa. Kame wan owaco be wan omaro Rubanga do di likame omaro jokio wa, udo enyuto be wan likame omaro Rubanga i ateni.*

Etie gi ayoyot me nywako amara ka Rubanga abongo konyo mit mege kame tie kede rem?

- *Li*

Wan obedo jo siao ka Yesu kame wan likame otio pi lwak kede jamini me kom – karacel kede pi me cuny – mit me dano.

- *Li. Kame wan oneno i tatam me agole me romini kede diegi, etie ka kaler be wan opoko wa kede gikame otimo kede kame likame otimo. ikano jo tie kede kec. Oudo oyamo be mi gi cam. Yesu onyuto kaka ler i tatam me agole ni be en egeno wan kede gwoko mit me jo kame tie iikio wa kame wan otie jo kalube i ateni.*

Musalaba

---

icorakin pi nga tel pwonyere: goi cal me musalaba i abao bala ekite kame onyuto kede no. tatamo ne ekodet pi niang gikame cal nyuto.

Cal agoa ni kocweo pikonyo wa niang yutuno kope me kelo yei. a girat kame dok tu malo ni nyuto amara wa pi Rubanga. Etie a girat adwong kalamo.

lain kame tie aria nyuto amara wa kede jo ocegun. lain kame tie aria udo gang mere i kom lain kame orio di dok tu malo. Abongo lain kame orio dok tu malo no, lain kame tie aria no oudo koto bedo i apuwa. Man tie ateni likame pi cal agoa ni kenekene do kede da pi kuo wa. Wan omio Rubanga pi mino wan nywak kame ber.

Ngai En Kame Obedo Ngakio Ni?

---

icorakin pi nga tel pwonyere: som i tatam me nga samaria aber (Luka 10:30-37) di jo kame tie i ka i soma timo. Peny dano acel pi bedo ngata moro acel i kom jo kame tie i i tatam no. jo kanykare mitere pikonyi i tatam ni bala ekite kame onyuto kede: Icuo 1, Jo Yak 2, Esaseredoti 1, Dano me Lebi 1, Nga Samaria 1, kede nga gwok da 1.

Nyuto Pwonyere: man obedo i tatam kame Yesu oyamo ne ngata moro kame oudo mito ngeno kop kame makere kede kuo kame lika tiek, man tie, epone me bedo a kiristayo. En eko yamo be jamini are en kame mitere – be wan omar Rubanga kede maro jokio wa. Dano ca diko penyo be ngai en kame oudo obedo ngakio mere dido Yesu diko dwoko ne iye epone me i tatam kalubo.

LENO TAM EKODET ADWONG

- Oudo nga Samaria aber ngeo dano kame oudo tie buto piny?
- Nyo en kame oudo nga samaria aber oko tamo timo kibat ngat kame oudo tie piny? i epone mene en kame tic mere pat kede jo ocegung?
- i epone nyo en kame nga Samaria aber onyuto kede amara kibat ngakio mere? En etimo gikame ber aromo arabo okalamo ekite kame oudo mitere?
- i tatam ni pwonyo wa be ngakio wa obedo ngai?
- i tatam ni pwonyo be epone mene ame opore nyuto kede amara but jokio wa?

Keto I Tic

Tam i kom jo kame in isingo neno. Nyo en kame obedo gi acel kame in i twero pi timo ne ngata moro?

Pwonyere 4: Luka 2:52

Tam Kapire Tek

1. Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 4.1 Luka 2:25 Udo Tel Pi Lenotam (ekodet acel)
  - b. 4.2 Emesa agoa kame nyuto epone me dongo i adulion apapat (nga i soma ace).
2. Papulan a titino kame twero mwonere ka gono cal arabo i ebao atar.

Nyuto Pwonyere

LENO TAM I EKOdet ADWONG

- Nyo en kame atin mito pi dongo i diere diere me mwaka 0 kede 18?

icorakin pi nga tel pwonyere: wandiko agam me gi i ebao atar arabo imi gin ki wandiko papulan atitino kede kame gin kitie kei timo apor acel i kom adulion (nen piny), di iko minogi timo awaka di beo i kom mino gi lubo apor. Apor bala: i adul kame makere kede kop me lwak:i tamo be dano ni bino mito diekal arabo ngata moro pi maro gi?

Luka 2:52

Som Luka 2:52: “Di yesu oko dongo irieko, i kom kede i kisa ko yai Kibut Rubanga kede dano”

i kom jamini ongwon mege en kame Yesu oko dongo iye? Nyo obedo Kop acel adwong kame da ribaro kite me dongo ongwon gi?

• Rieko	Rieko
• Tie me kom	Kom
• Ki kisa ka Rubanga	Cuny
• Kisa kibut dano	Jolwak

icorakin pi nga tel pwonyere: wandiko kop ongwon adongo ipapulan arabo i ebao atar. Ter kadin diko koko gi/keto gi i atukit arabo karacel i kom nying kame otimo iika nyutere diko nyuto epone kame gin ki ropere kede i kom ocelu i adulion gi?

Bala Yesu, wan omito dongo i adulion ongwon gi. Wan otwero tic kede gini bala apor me tamo i kom epone kame Jo pore dongo kede.

Dongo Ka Yesu

LENO TAM I EKODET ATITIDI

i ekodeta atitino dwok apeny kanykape dedede kame tie 4.1 gi tel i kom leno tam.

1. Dongo ka Yesu bin otimere cucuto, arabo oudo etero kare di edongo di lubere kede madala me dongo?
o Dongo ka Yesu obedo di lubere alubere pi kare alac.
2. Nyo en oudo makere kede kom/ojame/tie me epone me kuo ka lwak kame Yesu odongo iye? (oudo eda bin esomo univarsity? Oudo eda bin etie kede elektur iode? Oudo bin etie kede cam oromo? Oudo engeo i soma kede iwandik? Oudo etie bin kede jo nywal me amara?)
o Yesu bin odongo ipaco me jo can. Bin gin ki twero mino ilukei are bala gikamia. (nen Luka 2:24 kede Lebi 12:8)
o Amago da tie, oudo etie kede cam oromo. Papa mere oudo tie kede tic kame eudo iye cul di da emaro diekal mere.
o Eda epwonyo i soma kede iwandik iika pwonyere me lwak oto iye.
3. Oudo Yesu bin tie kede jamini kame mitere pi cobo mit ka Rubanga pi kuo mere? Pinyo arabo pinyo li?
o Yokana17:4 yamo ne wa be Yesu bin otieko timo tic kame Rubanga oudo omie. En oudo bin etwero pi tieko cobo tien kop me tie mere i lobo.
4. Wel me abara karom benyo en kame mitere pi sobolo tuno imit me iika Ka Rubanga?
o Yesu oudo nga can, do en oudo eko twero pi cob mit me iika ka Rubanga pi kuo mere.
5. Yesu bin odongo i adulion ongwong. Otwero pikonyo jo ocegundongo i adulion nogi? i epone mene?
o Etwerere, adulion ongwon nogi mio wa gi me aluba kame wan oko twero tic kede me konyo jo ocegund.
o Dongo i adulion ongwong nogi tie gikame oto i napeta doko etero kare.
6. Kame di dongo a Yesu oudo bin tie lubere i anapeta me dongo pi mwakini atot, kare do arom nadi en kame mitere pi jo apat me dongo? Kare arom nadi en kame miero wan oikere me keto i kuo me Jo pi dongo?
o Etero ne jo kare me dongo. Kame wan omito konyo gi udo dongo, wan miero obed kede mit me jalo i sawan wa pi mwakini atot.

Kete I Tic I Kom Kuo Wa

Wan likame omito pi dongo i adulion ongwon kenekene bala ekite kame Yesu otimo kede, do me konyo jo ocegundongo i adulion nogi.

icorakin pi nga tel pwonyere: mi buli dano kopi me 4.2 papula kame owandiko nyuto epone me dongo (Growth chart): kame in ilii kede kopi mere kame komio jo , goe arabo iwandiko cal me papula nono i ebao di jo kame tie i pwonyere ko twero pi gida gone ipapula pi gin tic kede apirgi kengi.

Me agege, pong i papula ni di imio apor me epone kame in i twero pi dongo i adulion ongwong go dedede di iko cuko cuny diekal ni, kanisa, kede lwak jo me adul wu pi dongo i adulion nogi.

Lesson 4: Luke 2:22 4.2 Growth Chart					
Weight	Height	Head	Arms	Legs	Feet

Yutuno pi .....

- Yer jamini kame sobolo timere isabiti acel. Kame in iyero gimoro kame lac i tek, ebino doko tek me acoba dido adwokiniko bino mino cunyi dok cen. Yer gimoro kame titidi me wek itwer pi cobo di doko iko bin twero me kwanyo bobo gi ace me atima isabiti kame lubo.
- Yer gimoro kame bin likame iporo timo.

Ekodet me ngec anak – kame kiudo etek ne ekodet me pongo i i papula me aponga ka nyuto dongo (Growth chart) udo do miereo i leunu tam karacel adulion kame lubo:

- Tam i kom yote kame in i twero pi dongo ikabedere acel acel me adulion ongwon go. Nyo en kame obedo jamini mogo kame in likame pwodi igeo timo?
- Tam i kom diekal kamako in won. Ki tie dongo i adulion ongwon gi dedede? Nyo en kame obedo gi acel kame in oudo i twero timo pikonyo diekal ni arabo ngata moro i diekal ni pi dongo i adulion ongwon gi?
- Tam i kom kanisa ni. Tie ngata moro i kanisa ni kame in oudo koto i twero pikonyo dongo i adul acel i kom ongwon gi? Oudo i sobolo timo nyo?
- Tam i kom lwak jo me adul ni. Tie ngata moro i dier lwak me adul ni kame in oudo koto i twero pikonyo dongo i adul acel i kom ongwon gi? Oudo i bino timo nyo?

Pong ka bedere ace me chart kede tamini me konyo diekal ni, kanisa ni kede lwak jo me kio ni pi dongo i adulion kame Yesu bin odongo iye.

icorakin pi nga tel pwonyere: mi idwe kasomo i sawan atot pi tamo. Pire tek me gin udo esawa me kelo tamini abeco karacel akaka motakin tamo paro tam me agege be gin ki twero.

Kame gin kiko tieko, peny pi udo jo mogo kame jalere pi nywako tamini gi kede jo kame tie i soma. Kame tie i sandukun moro kame tek me udo apor mere nen kame ekodet twero keto tam karacel pi udo apor aber) kame likame tie esawa kame romo buli dano me tieko, cuk cunyi idwe asome me wek gin ki tere paco diko mede ot tic i kome)

Wikop	Adulion kame Yesu odongo iye			
Pi dongo	Rieko	Me kom	Me cuny	Pi Jokio
In apiri	Som i tabu arabo kope me rwonge i kom adul kame ango amito udo ngec atot iye	Ter kara me ot ka bor	Ter dul me ceng me wei di iudo kare me ilega	Wandiko kope kame cuko cuny diko cwano but ngawoti
Diekal	Nywak tam me timo gikame agole are pwonyo kede diekal ni	Lwok Swanin kede sepulan ingei diekal tieko cam	Telo diekal na i kom ilega me jalere buli ceng	Tero dako ni amoto Cuari “pi udo kede esawa me nywako amara” (oko me paco abongo idwe)
Kanisa	Tim ilega me jalere ceng kiko pi timo ejiri kame kopwonyo ceng sabiti	ik yo me nyim kanisa kame donyo i kanisa	Leg buli ceng pi akwat kede pi jo tel me kanisa	Jol jo apat me kanisa pi bino udo erangi moro turi
Jo me adul	Lei tam i kom pekini kame tie i adul kede jo tel me adul.	Bebeo ikio ni di igwaro yugi kede dedepo papulan ka reco kame tie l ye	Jol jokio ni pi bino ipaco ni camo ebag a me pwono nywalo rwot (christmass)	Tuk tuko me gweno mopira kede idwe me jokio ni

Kope me Jiko

LENO TAM I EKODET ATITIDI (JO 2-3)

I ekodet me jo 2 – 3 (ka likame kato jo 3!), nywak gi acel kame in ibino keto jalere pi timo. Legerenu kenu kenu kibut Rubanga me wek tetekeny Lubaga miu teko me cobo gikame iJalerenu timo.

Pwonyere: 5 Rubanga Mito Ne Kanisa Pi Mino Kony

Tam Kapire Tek

Ko lwongo kanisa pi maro jokio di beo itice, do twatwal mere di ecobo mit amoto di en ekonyo jocan me Kio.

Jame Me Tic

1. Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 5.1 Pwonyere I kom jamini kame timere (kopis are kibut jo tic ojalere ajala)
  - b. 5.2 Emesa agoa kame nyuto epone Kame Kanisa Sobolo mino Kede Kony table (kopi acel pi ekodet)

Nyuto pwonyere

LENO TAM I EKODET ATITIDI (jo 4)

Wandiko tice ni dedede kame kanisa ni tie timo (ki twero gono pica me tic acel acel kame twere).

icorakin pi nga tel pwonyere: kame otieko wandiko tic, peny ekodet bebeo i gikame bin gin ki wandiko me wek ki nen kame gikame gin ki wandiko go konyo jo kame bino i kanisas arabo jo kame lika bino i kanisa~ – adii en kame mako jo kame oto i kanisa kede jo kame likame oto i kanisa?. Ket alama papat kame tie kede neno pikonyo jo can kede pi jo kame tie kede rem. Adi en kame kiudo?

LENO TAM I EKODET ATITIDI

1. Jo me kio tamo benyo i kom kanisa?
2. Jo me kio tamo benyo i kom tice kame kanisa timo?
3. Jo me kio tamo benyo i kom ikiristayon?
4. Jo me kio mito pi bino i kanisa amoto in en kame ipore ot jolo gi?
5. Ini tamo be Jokio ni paro benyo kame kanisa oudo obedo li i adul.
6. In itamo be man mio Rubanga cunye yom?

Isaya 58

Isaya oudo tie wandiko but jo me isirayili kobedo jo ka Rubanga oyeru. Gin ki bedo anen/ apor doko ki bedo kanisa me tin.

Som Isaya 58:1-10 kede i tatam:

- Jo oudo tie timo nyo?
- Adwokini ka Rubanga kibut gi oudo nyo?
- Pinyo komio Rubanga odwoko i epone no?

LENO TAM I EKODET ATITIDI (JO 4-5)

Mi ekodet acel acel tatamo gikame osoma ni yamo iceko i epone me gono cal amoto wandiko enyiriri acel (lain acel). ingei ekodet acel acel nyuto cal gi amoto kop me lain acel kame gin kiwandiko, peny tam gi kite kame gin ki tamo kede i kom dwongo me tam gi pi kanisa.

Munyo Kede Lero

LENO TAM I EKODET ATITIDI AMOTO I ALAC

Som Matayo 5:13.

- Pinyo komio Yesu owaco be ikiristayon “obedo munyo me lobo?”
- Osobolo bedo “munyo” benyo?
- Epone nyo en kame wan okaruno rwenyo kede “bedo munyo” i kuo wa?

Som Matayo 5:14-16.

- Pinyo omio wan otamakino umo “lero” wa i sawan mogo?
- Epone mene en kame wan osobolo rieny kede i tek?

I Tatam Kame Mako Munyo Kede Lero

LENO TAM I EKODET ADWONG

I Tatam me 1 – Sari (Egoe me Hindu)

Ekodet me kanisa ni tero kom gi kengi bala jo me edini kame odio di doko da ko cacao. Bin ki bedo kede lwordo me timo tice me kanisa oko me ikiristayon. Kaka me gin ki niang kede be pore negi nyuto amara ka kirisito kibut jo me adul, akwat gi diko cuko cuny mon pi donyo oko ngingico mit me jo isabiti kame lubo

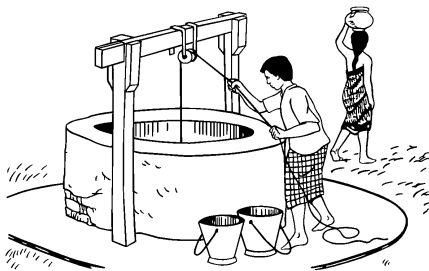
I ilega me ceng sabiti kame okolubo, mon oko mino adwok me ingingic gi be, gin ki udo mon 12 me Hindu kame dako acel acel oudo tie kede Sari (egoe) acel kenekene. i kare me lieto Sari miero lwokere buli ceng. Kame di dako tie kede Sari acel, miereo en ebed i oot paka tuno kame Sari tuwo kede i ceng. Akwat bin oko kwano mon me i ekodet kame tie kede Sari akato adek di doko kitwero pi yei jalo Sari gi ace lacel but mon me Hindu. Mon atos di oko nyuto mit me jalere pi cobo mit kame oudo koyamo negi pi timo. I sabiti oko lubo, mon me kanisa oko welao diekale me mon me Hindu kame oudo bin tie kede Sari acelacel kenekene, dido gin kiko medo buli dako me Hindu Sari acel acel me wek gida

kitwer bedo kede Sari are. Mon me Hindu oko pong kede yom cuny pi anen kame ikiristayon onyuto negi di do gin kiko kwano mon me ikiristayon nogi pi lego ne gida pi yei. Naka ton mon kame oudo oyac da di oko kwano mon me ikiristayon pi lego ne idwe gi kalikame pwodi konywalo me wek konywal gi kiber.

I Tatam me 2 – Pii me amata ne Jo me adul:

I adul acel moro, oudo can pii odio jo kirac. Ngei gin niang kede mit ka Rubanga pi jo me adul, jo tel me kanisa oko twero ngico nyo kame gin apirigi kengi ki twero timo me tieko peko me li me Pii. Gin do kiko twero udo kara moro kame opango iye icumai me kunyo pi kede cing. Bin i agege, jo oko piem kede Tam ni – pien gin oudo ki tamo bala kame pii tie iye tut twatwal. Pien kame di oudo kunyo pi kede cing twerere (yot yot), gi kiko yamo kengi kengi, pinyo en kame komio oudo bin likame oko twero kunyo kulo? Akadi bed amano, tel me kanisa oko yei tamo. Bin kiko do pango icumai (one-by-one meter collapsible steel cylinder and winch). Gin bin kiko tero icumai me kunyo pii gi pi lwak me adul di do kiko kunyo pii icen ngei lobo me kanisa (cen ngei kanisa). Kame do otuco kede ifuti 45, buli dano oko i lel kede yom yic adwong. Jo kame likame imemban me kanisa cuny gi likame oko bedo yom. Pien gin oudo ki tamo be jo me kanisa bino twono gi tic kede pi. Do akaka mano, kanisa diko jolo

adul dedede pi bino nywako amara ka Rubanga pien pi oko udere. Di pwodi li otero kare moro, jo cungo me adulion ace me kio ki yapi yapi kede adul me ka kanisa gi tie iye di ko kwano kanisa be kame twere kono gin kikonyo tuco pii i adulion ace da. Di kanisa oko yei kede tam nono. Ingei mwaka acel, kuli kame romo 15 oko twero kunyere kede cing. Acel i kom gi oudo kalamo futi 80.

Kite kame kanisa oko nyuto kede amara ka Rubanga kibut jokio i epone ni, jo oko bedo kede yom cuny adwong i kom kanisa omio do kame kanisa lwongo do jokio pi bino winyo kop kame mako amara ka Rubanga, kanisa oudo do pong pasapas kede jo. Jo oudo tie kede amiton me ngeno kop i kom Rubanga kede jo go kame komio pii.

LENO TAM I EKODET ADWONG

- Nyo en kame kanisan gi oko timo?
- Oudo gin kidebo kanisan obaro?
- Abar me jame nyo en kame oudo gin kitie kede?
- Pinyo en komio gin kitimo jamini gi?
- Aloka loka nyo en kame tice gi oko kelo?

Oromini kede Diegi – Matayo 25:31-46

LENO TAM I EKODET ADWONG

Icorakin pi nga tel pwonyere: kony jo kame somo me neno be teko mekop kame tie ipapula (page) tie i kom jamini kame neno (kom). Yesu bin likame oko Waco be “oudo kec oneka di iko mina papula asoma kame pwonya” amoto be “oudo atie idwaliro iko cwano na pwonyere kame omako itep (mako idwan –kompak).” Mage en obedo ojame me kom kame kocobo kede mit me kom.

Som Matayo 25:31-46.

1. Apoka poka nyo en kame tie i diere diere me Oromini kede Diegi?
2. Tice nyo en oudo obedo tice mogo kame Oromini timo? Oudo gin kitie tice kame mako kom amoto kame mako kop me cuny?
3. I kare mene en kame kanisa ni omaro timo kope kame Yesu oyamo go?
4. Aloka loka nyo en kame oudo koto bino neno but jokio ni kame kanisa ni oudo otwero timo ojame go?

Adwokini mogo kame karuno udere:

- o Oudo koto ki bedo kede neno aber i kom kanisa.*
- o Kuo gi oudo koto olokere doko ber.*
- o Oudo koto ki yabere pi pwonyere ikop ka Rubanga.*

Yote Me Mino Kony But Jo Ace

TIC I EKODET ATITIDI

Tam pi yote mogo iseikina i kom epone kame osobolo tieko kede pekisine gi acel acel. Tii kede chat 5.2 way to help chart di i timunu tic karace;l pi pongo chart (epone me timo aika ika)

Lesson 5: God wants the Church to Help 5.2 Ways to Help	
hara	Way to help

Pwonyere 6: Jamini Mege Kame Mitere Me Wan Konyere Kede

Tam Kapire Tek

Rubanga mito ne wan temuno pekisine me epone dedede ibut lwak Jo kame wan obedo kede. En etie kede tamini abeco pi lwak Jowa.

Jame Me Tic:

1. Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 6.1 Ngakwat Wong (copy acel pi lwak)
  - b. 6.2 Udo Pwonyere I kom Apor: Jose & Maria (copy acel pi lwak)

Neeno Angakwat Wong

Som I tatam me kop angakwat Wong.

Bin tie ngakwat moro me kanisa atitidi kame tie i bomba moro me can mere dwong, dida etie i bomba kame dwong twatwal. Nyinge obedo Wong. Pi kare kiyapiyapi, Wong oko ot but Jo pien eudo banya be Rubanga en kocwae. Kanisa oudo titidi – di romo Jo kame wel gi tuno 40. Mon kede idwe en kame wel gi tot. wong oudo tie kede tice are, tic ace apat en bin etio pikonyo dako mere kede idwe mege atitino are, do di bobo oudo en emire kitek me neno be ekwao lwak Jo anak kame Rubanga oketo icinge. Ceng acel, bala ekite kame en bin sek emaro timo kede, en eko cei I wang nino di oudo odong esawa acel me piny walar me wek esobolo udo kare mere me ling pi inyimai kede Rubanga,

En eko yai malo iot mere acel atitidi nono, eko ngapere, dido en eko cede momot yabo egoe kame poko agola me kabedo kede kabuto me dako kede idwe oudo tie buto iye. Di bin eko cwinyo tadoba atitidi kame da opong kede motala kede awusi di tie i wie. Eko cako somo Baibuli mere. Odiko acel noni oudo etie somo i tabu ISAYA 58 dido en eko winyo koko ka Rubanga pi epone me wor kame en emito.

Pi kop ni kanyo kec kame anga ayero en obedo: gonyo irikoi me tim areco kede gonyo ayoko, pi gonyo Jo kame kowuno bed abongo peko moro kede turo ayokoi dedede? Likame etie me nywako cam wu kede Jo kame kec neko karacel kede mino kabuto but jocan kame rimo arima pi li me kabedo -- kame inenunu ngat kame li kede ogoe, I porenu ngape, di likame ilokerenu tenge i kom gwoko komi keni kede diekal ni amaki? Wong likame do bin oko twero mede ot anyim, cunye oudo tie yii kede tam mere. Epone nyo en kame Rubanga twero paro kitek pi jocan di ber kong Wong da i kome oudo be eda can omake kede lito me can oko turo cuny? Engeo epone kame lwak Jo kame en ebedo kede tie wute kede pi mono epone me kuo. Me ateteni gin oudo kitie beo iawunawuna. Eda i kome eli kede gikame romo ne me pito kede paco mere, do di bobo likame etwero wilo akadi yat me amwonya pi tuwo moro kame ngole. Eko paro be, Rubanga tie twai? Tieng ni twero pi timo kiber benyo di lubere kede mit me Jo me Laspavas.

Di pwodi en etie wute kede tamini, eko winyo di ngata moro gogoo ekeko momot, eko penyere i kuo mere be, ngai ine, odikino sek amane? Wong oko parere, eko yai ot iekoko, ngai ino? Dwan oko wokun itetuca, anga en Yesu, Wong. Ngai? Wong openye, anga yesu, Wong dwan odwoko amano. Me ateteni in ber ngai? Wong bobo openye, dwan ca di oko dwoko be, Wong anga en Yesu. Anga abino pien awinyo Koko me cunyi, amito nyuto ni gika me tie lolo tam ni.

Dwan ca oudo winyere cil di pwot. Wong oko yango agilu kame goo ekeko iyie di en eko yabo ekeko, piny pwodi oudo col. Wong oko twero neno gi awarawara kame i tam mere oudo engeo be twero bedo Yesu. Di eko yamo ne gica be biya iyot arwot, Wong owaco. Li Wong, anga amito in ibin itera but Joni me wek iya m na nyo inonono kame tie turo cunyi.

Pwodi edong kede ur, Wong oko yei acora, “ebo opore ot di ogwokere –pien kot obedo cwei i tek, gasia/yugi tie di tot, bobo colonin nonok” . dido gin oudo kitie ot i yongayo adwong i dier bomba me Barrio, Wong oko cako tatamo ne Yesu kop i kom ude kame gin kibeo di kineno, eko cimo wi ot acel di eyamo be, ot no en kame dako bedo iye. Do en ekua kede cato kome en kame mio en etwero pito idwe mege. I ot kame lubo no, obedo paco me Icuo won amera kame tic mere obedo me bungo dako mere kede idwe kame etyeko mer – kame da man timere kare i kare. Kame lubo ca obedo paco me dano kame mire bala riek da di etie nga cungo i wi bie kame lo Jo ocegun, won aram kame gamo sente ibang Jo di ecikere pi kelo negi mac electur – do icen mere di en eko mer paka rwenyo kede sente me lwak.

Doko gin kiko beo karamoro oyabere i diere diere kakame lwak Jo bedo iye, do kunono oudo opong kede twon ngwece moro otop me yugi kame obwoto, karacel kede iyono areco. “Ineno oot no da? Wong openyo, di ecimo oot kame gedo mere tie inget lela.” Dako kede idwe mege ongwon bedo kano. Wi ot no cwer me awura. Doko di can da omako gi mak atek. Gi acama kede gi angapa lika romo, doko tuo da maro mako gi kare kede kare.” Bala koto iesawa ni Jo are oudo koto tie bedo i wi lela kakame ogero iye Las pavas. Wong oudo cimo i kaka bor. Ki piny kuno en kame dako no kede idwe mege oto iye pi twomo pii. Do pi li atwal atwala i bomba me Las pavas.”

Won oko cako ringo i kona, do en eko winyo dwan apwot di tie koko. En eko ngico kiber pi niang tu kame dwan ca wok iye. Eko udo be Yesu – Yesu oudo tie koko! Wong oko neno be jamini kame oudo turo cunye en kame da bobo turo cuny Yesu. Wong di do ko cako yamo, Do yesu oko rieno cinge luko wong diere, Yesu oko nene diko yamo ne be, “Wong amito nyuto ni tam na pi Bomba me Las pavas.

Awaka waka, Wong oudo kuo mere di tie neno piny i lobo me Las pavas. Yesu di oko cako yamo, Wong da wange oko yabere me neno jamini kame Yesu oudo oporo ne di do kitie timere! Yesu oko yamo kop kame mako Jo me kanisa kame Wong kwao – kede can kame oudo gin kitie iye – do di pwodi gin ki dong di kinywako ojame gi kede i mwegu kame da tie jo can me kio gi. Buli ceng gin ki kano mucere a tidi i i keben mogo me kano cam. iatiekini me sabiti, buli dano acelacel bino kede Mucere di opongo i kebe me anywaka kede imiegu i ceng me ariamakin i kanisa inying Yesu Kirisito, singo kibun Jo ado wud gi goro kalamo gin. Gin ki maro timo kamanono kiton poko sabuni da. Mon me kanisa welao apuserun kame tie oko kibut lwak dido oko mino gida kare me tic da di oko konyo gi kede lwoko igoen, tedo, gwoko idwe i kare kame kom gi lit kede.

Yesu oko yamo kop amako udo tic, Wong oko twero neno be Jo do tie kede tice me atima. Tice kame egelit mere likame tot, do tice kame Jo oudo tie timo emio Jo twero me wori doko ki twero da culo wel me jame kame pirgi tek ipaco. Yesu bobo oko yamo kope amako ude, Wong di oko twero neno ude kame ogero kame da mio koyo donyo kede kot da loko tie me oot. Likame ude kame wel gi tie malo, do ude kame twero gwoko kuo me dano di bobo da ki cil. Yesu bobo oko medo yamo kop amako pi, awaka waka oko udere be paipon me pii mogo tie cungo i kabedere abeco kame mon karacel kede idwe twomo iye pi acil. Yesu bobo oko yamo kop amako cil kom, Wong oko do neno di do colonin tie – likame coloni acel buli oot, do acel kame romo konyo Jo me ude i sawan apapat. Yugi ariki ngwece mere rac i dier bomba do odoko li. A kaka mano, yen en kame oudo tie do pwodi ki tino, kede da idwe oudo tie tuko di kinyero di ki gweo mopira. Yesu doko diko yamo kop kame mako ekite kame kuo me Jo olokere kede, Wong oko udo kiber be dako ka bin cato kome pi pito idwe nan do gwoko idwe mege kede tic me wor. Won amera ca da oko doko Icuo kede papa kame tie kede amara. Ngacung i wi bie kame oudo pugo Jo i yore arac kede di etio kede sente abongo genere nan do konyo Jo me

adul i ateni. Yesu di oko yamo be, “Wong, nen kanisa!” wong oko do neno kanisa di opong. Cuo da do oudo tie; Cuny Jo do oudo yom. Gin do oudo kitie pako Rubanga pi bero mere. Wong da do i kome tie tito do Kop ka Rubanga, pwonyo Jo, kede telo gi i kom kop me cuny kede mwolo karacel kede amara. Yesu di oko medo niango Wong be, neno ni oudo likame bino cobere tuno di ango adwogo, do tam na ine pi Las pavas, amito in inywak neno ni di iko cako telo Jo me Las pavas pi ot cobo.

Wong bobo diko cako piem “do, Rwot, wan otie Jocan! “wong openyo Yesus momot,” ngai en ka bin otelo idwe me Isiraili paka ngolo nam akuar? Ngai en ka bin onyao mugati kede aporogo di oko pito Jo tutumia kany ribo kede mon kede idwe? Ngai bobo en ka bin omedo moo dek kede alos me dako apuserut me Sarepat me wek cam ko bino romo pi pito diekal pi mwakini adek me kec kame oudo tie anyim? Ngai en ka bin okweo nam me Galilaya? “In Rwot en kame bin i timo mago dedede,” Wong owaco. I cen mere, Rwot oko Waco ne be bed kede wor i gikame ango awaco ni pi timo, nywak gika me itie kede, akadi di etidi, tatamo ne Joni tam na kabeco – i kom kede i cunyi, ango ako cango lobo wu!

Wong oko winyo koko me tongweno, dako mere di oko oolo di en eko yangere ingei egoe kame poko ka gin kibuto iye itetuca. En oudo etie bedo i nyim emesa, do etala mere oudo oto. Lero me ruu piny do oudo do tie neno. Wong di oko tamo bobo be kono emede neno Yesu, do likame eko nene, en eko uro di epenyere be, “aleko aleka? Ebedo yabere?” Likame engeo, do i cen mere Wong oko twero udo niang be eriamakin kede Yesu doko en eko bedo kede niang anyen pi mit ka Rubanga but Jocan – kede yabere anyen me epone kame en etwero telo kede Jo mege pi timo amara ka Rubanga i Las pavas

LENO TAM I EKODET ATITIDI

icorakin but nga tel pwonyere: *mi copi acel me 6.1 i tatam me ngakwat Wong pi ekodet acel acel.*

- Pekini mege en kame udere kibang lwak Jo kame wong bedo kede? Popokunu pekini gi i adulion ongwon: epone me cuny, epone me bedo kede Jo, epone me kom, kede epone me niang me tam.
- Tam ka Rubanga cal nadi Kibut lwak Jo me epone ni? Nyogao ngico peko acelacel di iko neno nyo inonono kame Yesu omio bala adwokini aber.
- Nyo en kame yesu owaco ne akwat Wong pi timo?

MIO ADWOKINI

Nyo en kame in ipwonyo i kom i tatam me ngakwat Wong kede tam nyo en kame inywakunu i ekodet?

- *Rubanga tie kede tam abeco pi lwak Jo mege i kom karacel kede i cuny.*
- *Yesu bin oyamo ne ngakwat Wong tatamo bero me iik kame Rubanga tie kede pi lwak.*
- *Bedo di inga can likame peko ibang Rubanga. Wan kenekene opore winye.*
- *Rubanga bino cango lobo wa kame di wan olubo yote mege.*

Siao Baibuli.

LENO TAM KII EKODET KADWONG

Som Yeremia 29:11

- Tam ka Rubanga mege en kame en etie kede ikom wa? (pi bararo wa, likame pi musungo wa, pi mino wa gen, tetekeny wek wan okui, dwong mere be, wek obed kede anyim aber).

Jome adul ka pastor Wong's oudo tie mako kop ikom tim me Malaya, amera. Anywar, kuo me ryeko kede can atek.

Jo piny oudo li kede pi, cam kede bedo me yot kom ii adul gi. Do manoni oudo likame obedo gikame Rubanga mito ne jo me adul ni. Rubanga oudo tie kede iik kabir pi jo me adulio wa.

Som Itatam 7:14

- Nyo en kame Rubanga mito ne jo megge timo? (mwolere ken wa, lego, mono nyime, iswilar kii bal wa.)
- Nyo en kame Rubanga bino timo kame wan otimo gigi nogi?(en ebino winyo ilega wa, ebino sasiro bal wa dokon en ebino cango lobo wa.)

Wan oyaro bino neno alokaloka kame wan ogeo bedo di otimo kop ka Rubanga. Epelu wan bala jo me kanisa en me tatamo tam kabeco kame Rubanga tie kede pi Jo di ebeo kii cobo mit me jo kame wan oneno. Kame wan olubo yote megge, Rubanga bino cango lobo wa.

Udo Pwonyere I kom apor: Jose Kede Maria

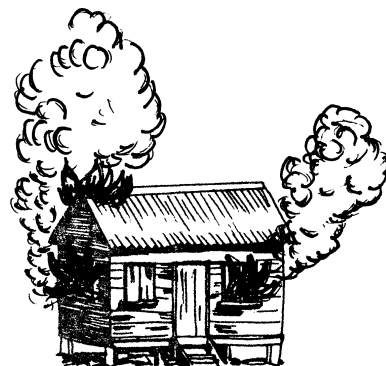

LENO TAM I EKODET ATITIDI

icorakin pi ngatel pwonyere: mi copi me 6.2 beo i pwonyere me Jose kede Maria pi abunge acel acel.

Oter bala lwak Jo Ka Jose kede Maria cal acala kede lwak Jo ni. (pi peny acel acel, agam me apor mogo igo onapo piny.)

Ot a Jose kede Maria pwodi owang i kare i yapi yapi, likame tie gimoro kame otwero pi dong. Nyoro, gin kede idwe gi kany oko gwok but Jo awade gi. Do bobo medo i wi mano, Jo kame wel gi romo tomon (10) en kame nan do tie bedo i ot atitidi ni, likame bobo kabedo ace twero udere pi Jo kanyare (7) apat. Jose tie ngapur do di bobo etieko pito poto mere kame etie kede, doko pwodi odong dwete adek inyime me cam romo cek i poto kede akaa. Etieko tic kede sente kame en oudo bin etie kede dedede pi wilo kodi me acuwa i poto mere. Gikame en do edong kede kenekene obedo cam kame pwodi tie i poto kame da pwodi likame oromo akaa.

Nyo en kame obedo jamini mogo kame mitere pi paco ni?

- Cam
- Oot buto
- I goen

- Jame me tedo
- Ka gaikin di pwodi kogero oot ace

Nyo en obedo jamini mogo kame tie i adul kame otwero tic kede pi mino kony?

- Jo
  - o Teko me konyo gero oot anyen
  - o Jo kame twero konyo iko cam ne Jo ojalere gedo
  - o Jo kame konyo gwoko idwe atino
  - o Jo kame twero kweno kede mino kony pi diekal
  - o Jo kame twero koko yugi ikakame oot owang iye.
  - o Jo tic me apugan kame karuno mino kony apoto atura.
- Jame kame mitere
  - o Agune kede sepulan kame tie abongo tic
  - o Cam
  - o igoen me angapa
  - o Bilangitin
- Gikonyere /ka konyere
  - o Kara moro kame kitwero bedo iye.

Jo Me Adul Wa

LENO TAM I EKODET ATITIDI

Mi agam me peny kame lubo. Kame di i twero, diko cuko cuny lwak pi gida ot ririmo lwak kame gin kibedo kede pi dakikan bala 10-20 pi yutuno negi pekini mege adongo dongo ki bang lwak me jo.

1. Nyo en ko bedo pekini kame tie bang lwak jo ni?
2. Nyo en kame in itamo bala obedo iik ka Rubanga pi gika me otimere go?

TIC ME ATIMA I EKODET ADWONG

icorakin pi nga tel pwonyere: yer pekini adongo adek di itio kede yer me kodi (nen kop ni i piny)

Rubanga tie penyo kanisa ni pi timo nyo? Kwany pekini adek kame in iudo di bobo ibuli peko acel acel yam di lubere i kom gikame tie bang Jo ni kame twero mino peko no cango. Yam kop nyo amako jo, jamini, sente kede gika me tie kame twero konyo pi tieko peko. Legunu pi gika me imitunu timo di lubere kede ekite kame i leunu kede tam.

icorakin I kom epone me yero kodi:

Yote tie are kame i twero timo kede yer me kodi kede ka i soma:

1. Mi dano acelacel kodi 10 (gikolo lak, boke, ingaroi, kede ace apat) di iko Waco negi pi keto kodere gi kaman: kodere ongwon pi peko kame gini tamo be pire tek kalamo, adek i kom kapingi tek lono kalubo, are tuno iwel me adek apire tek kalamo, kede acel kame tie wel me ongwon apire tek twatwal.
2. Mi ngat acelacel kodere 10 di iko penyo gi me wek ki pokoko i kom pekini, di gin ki mio kodi atot but tice kame gin kiniang bala pire tek kalamo apat.

Yote are go dedede bino nyuto ne wa pekini mege en otero yer atot me kodi.

Pwonyere 7: I Mar Me Ajakanut

Tam Kapire Tek

Akadi iton jo can ado loo aloa ki twero gida mino. Kame gin ki bino timo amanono, ki bino neno Rubanga di nyao epone me udo gi iyote apapat.

Jame Me Tic

1. Calini me pwonyere:
  - a. 7.1 Isaya 40:29 anen (Papulan 5/Ekodet 1 kene kene)
  - b. 7.2 mugatin 5, bakasan are me aporogo (bakasa 1 pi ekodet)
  - c. 7.3 Bakasan Eliya kede Apuserut (bakasa acel pi ekodet)
  - d. 7.4 Bakasan me Apuserut kede nusu mege are (bakasa acel pi ekodet)
  - e. 7.5 Bakasan me agole me Talanta (bakasa cel pi ekodet).

icorakin pi nga tel pwonyere: kame ekodet li kede rieke me i mar me i soma kede iwandik, ki twero tic kede kads kame tatamo gikame oudo gin kitie kede di pwodi kede iyongee. Peny ekodet poko poko cal iekite kame miero konap gi tien are – di pwodi kede iyongee. Peny gi, “nyo en obedo apoka poka kame tie i diere diere me nap me tien are gi? i epone mene en kame jo otuno kede inap me acel tuno kede inap me are?” RUBANGA. Nen be gin kiniang be Rubanga en kame omio nyai.

Nyuto: Isaya 40:29 (Tii Kede Kad me Abunge 7.1)

Iniang be Baibuli tie kede pwonyere me i mar iye? I pwonyere ni, wan oyaro bino neno i mar mogo kame udere i Baibuli.

LENO TAM I EKODET ADWONG

Som Isaya 40:29. Mi ngec koromo be man en tieng wa kame dwong pi pwonyere ni

- Ngai en kame tek? Ngai en kame goro?
- Nyo en kame Rubanga timo pir wa?
- Otzero keto tieng ni di lubere kede epone me ngolo ngolo i mar? otamunu ber .....

icorakin pi nga tel pwonyere: kame di ite kede ekodet me jo atot, lwong jo aromo bala kany (5) anyim di iko mino gi buli dano acel i kom kope amoto anen me i mar (cal kame kelo niang: Ekodet me kad 7.1). pi ekodet atitidi, sarakino kads go dedede piny i dier oot di ikonu tic karacel pi dwoko gi ianapeta aber.

“Goro wa x Rubanga = Teko Wa”

- Nyo en kame wan opwonyere iye i kom tieng ni –“ epone me ngongolo” i mar ni?

“Awobi Kede Cam Mere Me I Ceng”: Yokana 6:1-14 (Tii Kede kad me Abunge 7.2)

---

icorakin pi nga tel pwonyere: di lubere kede i tatam acel acel me pwonyere ni, bed di iikere me yamo i tatam i epone me rieko.

Bin tie awobi moro atitidi. En eko winyo be tie nga pwony moro kame nyinge irwo di etie bino inam me Galilaya en eko bedo kede mit me ot winyo pwony mere. Eko penyo toto mere, do toto mere oko dagi ne ot. Kuno oudo bor do di bobo da cam oyapuno cek. En eko mede ngangao cuny toto mere i ajikini toto mere oko do yei ne ot. Toto mere di oko bono ne cam i i tambala di awobi ni oko ot. Di dodo bin etuno ka ot mere, eko niang be jo opong kuno pong me awura. Acalo bala ekite me awobi atitidi, eda eko cane ride i dier lwak paka tuno anyim. I ajikini dido eko udo kabedo kame etwero pi winyo iye nga pwony karacel kede Jo kalube. En eko bedo kede wur i epone kame nga pwony yamo kede ribaro kede jamini kame eyamo. En do oudo wie oko wil kede cam kame oudo epore camo i dier iceng atwal atwala.

Me ajikini, aramo me kec diko cako doko lit ne lit me awura, di en eko yutuno be cam mere kara oudo toto mere oboo ne kede egoe. Eko rwako cinge momot i sau me egoe di likame emitto koto be ewai tam me jo i kome.

Awaka waka, apwony diko jiko pwony di en eko Waco ne Jo kame lube pi pito Jo dedede. Awobi ni oko ngoloro tuni kede tuca di en eko niang be wel me jo omede otuno 20,000. “utukwi” euro, “ki yaro karuno iko cam kame romo jo atot gi benyo? Di pwodi en etie uro, josiao da oudo kara tie kede tam acel nono ngat acel oko penyo apwony be, sente oyaro udere ki tuai me pit lwak jo atot gi. Etero cul me mwaka acel me ud pi tieko iik nono.

Apwony oko penyo gi, “nyo en kame un itienu kede?” awobi atitidi ca oko kano cam mere, do esawa oudo do okato. Nyakony acel, kame nyinge Anderia, oudo onene, “apwony” en eyamo, “wan otie kede 1, 2, 3, 4, 5 me adulion me mugati kame ongolo ngolo kede aporogo are.” Apwony oko gamo, “kelunu gi kan” i twero paro gi oko timere ingeikop ni?

Anderia di oko Waco ne Awobi ca be, “Apwony mito cam ni kame in oudo ipore camo i ceng.” Awobi oko yei mino cam mere but Anderia, kame da Anderia oko mino cam nono but Apwony.

Yesu oko gamo cam me Awobi ca di en eko mino pwoc, dido oko pokopoko cam. Awobi ca oko dong di likame oyei kede gikame eneno kakame jo kony tic tie mede poko cam but jo. Jo dedede oudo tie cam di gin kitie mede ameda cam tuno kede kakame jo oko yeng. Eko ngoloro tuni kede tuca di enko neno i bukito 12 me i simamu di odong.

Awobi ni oudo do likame bin oko sobolo kanyakino dire kede kop ni pi ot paco kede yamo ne toto mere. En eko ringo but toto mere kede twon ayomayic adwong sana pien cam mere okaruno pito lwak jo 5,000 Cuo, mon kede idwe! Toto mere oko lokere nene kede par, “Woda, tien adi kame ango miero abed me yamo ni weko cweno kope mogo me i tatam!”

- *Epone nyo kame otwero loko kede itatam ni di beo iekite me ngongolo i mar?*

LENO TAM I EKODET ATITIDI (JO 3 -4).

icorakin pi nga tel pwonyere: mi ekodet acel acel bakasa kede “awobi kede cam mere me i ceng” di ongolo tenge me cal kame kelo niang me Ekodet me kad (Visual Aid card set 7.2) Amoto icwei gi anena alac di ki dongo dongo iko penyo ekodet pi tic kara cel me ngolo ngolo i mar no. mi gi tam pikonyo gi udo adwokini. Kame ekodet otieko timo i mar acel karacel, ki twero do timo apat ka ki yii ekodet atino.

Adwokini: “Awobi+mugatin 5 + aporogon 2 x Yesu = cam me jo 5,000 + Mon kede idwe + I bukito 12”

Nan do mano en kame obedo i mar me Ajakanut!

LENO TAM I EKODET ADWONG

- Yesu oudo mito Awobi ni kede cam mere? Oudo bobo tie yo ace apat kame en oudo ekaruno tic kede me pito lwak?
- Pinyo omio Yesu oko yero gamo erume me cam me atin Awobi ni?

Di omede tamo i kom peny gi, wan obino mede timo i mar me Baibuli ace.

“Apuserut Kede Cam Mere Me Ajikini”: 1 Abakai 17:7 (Tii kede Kad Me Abunge 7.3)

Oudo ebedo kare anwang lono di lubere kede i tatam me lobo Isiraili, kec bin ojwato lobo ni jwat me aura pi mwakinin aromo adek kede dul (3 1/2) jo oudo tie too. Akadi Eliya, kame obedo enabi ka Rubanga da oudo tie ka ocek.

Do Rubanga oko tic kede dako apuserut moro pi gwoko Eliya. Kaka me Eliya bin beo kede i bomba, en bin eko giparo dako apuserut di tie raro rido rido me yen dido Rubanga oko Waco ne ot bute pi penyo “pi moro anonok ijagi me amata.” Dako nono oko yei mino Eliya pi me amata, do di pwodi likame etimo kamanono. Eliya diko tuparo penye pi kelo ne mugati moro me wek ecami me agege, akadi di pwodi ber kong en kede wode likame kicamo.

Dako oko dwoko ne, “bala ekite kame Rwot pwodi kuo kede, adong kede cam me acama icel, pi woda kede ango, dido wan oko do bino to!” pikop ni Eliya oko dwoko ne dako be, “kur ibed kede lworu, Rwot bino mino.”

Dako apuserut oko yai me dok paco me wek eot eik ne Eliya yonge yonge me moo kede moko kwon ada oudo odong. Nando kakame en eko do tic kede moo kede moko kwon me iko ne Eliya, eko dong kede ur me en bobo neno di jagi me moo karacel kede me alos di opong bobo lubu lub, ineno bala gika me oudo likame omulo. Dako ni diko yamo ne Eliya be, ango oudo atio kede gikame oudo atie kede dedede pirin, do jame nogo dedede odwogo. Opako Rwot!”

Baibuli Waco newa be likame bin Rubanga omio Eliya, Apuserut kede atin mere gikame romo gi kenekene pi ceng nono, do en eko bin mino gi gikame romo dako kede diekal mere cam pi bobo mwakini 3 1/2! Man Tangu.

Mano tie I mar me Ajakanut!

- *Epone nyo kame otwero loko kede i tatam ni di beo iekite me ngongolo i mar?*

TIC ME ATIMA I EKODET ATITIDI

icorakin pi nga tel pwonyere: Pokopoko bakasan (Cal anena i yii Ekodet me kad 7.3 Amoto Visual Aid Card Set 7.3) diko iko yei ne ekodet acel acel me tamakino kede cweno epone me ngolo ngolo i mar.

i pwonyere me apor di beo ibakasa me jo kame isoma gi nonok, ket kope amoto anen pi:

- *Apuserut*
- *Mugati 1*
- *Cam me jo adek pi mwaka da adek*

Adwokini: “Apuserut + Mugati 1 x Rubanga = Mugati 1 x Jo 3 x cengere 365 x Mwakini 3 = 3,285”

LENO TAM PI EKODET ADWONG

- Oudo dako ni ngacan?
- Oudo bobo tie yo moro ace kame koto Rubanga twero pito kede Eliya?
- Pinyo en komio Rubanga okwao Eliya pi ot but Dako Apuserut nga can me wek pite?
- Pinyo en komio Rubanga openyo atin Awobi pi mine cam mere anonok kame oudo etie kede?
- Benyo Rubanga tie kede cuny kame paro pi jogan kede apuserun?

“Apuserut Kede Sente Mere Me Ogiling Are”: Marako 12:41 (Tii Kede Kad Me Abunge 7.4)

Cenge moro acel di Yesu obedi itempulo di epimere kede adita kame jo bin wuco iye irabu, en eko bin neno jo obaro di wao tam me jo i kom gi kakame gin ki mio kede giamia gi. Dako acel ngacan oudo tie kede nusu are kenekene. Pien magonogo en kame oudo bin en etie kede, lewic oko make di likame emito ne jo ace pi nene, en bin eko mino mot mere eliling ling, bala etie timo imung.

Yesu oko koko josiao mege karacel di en eko mino gi tam kame Waco be, “dako ni omio mot kame lo jo ace apat.”

LENO TAM I EKODET ADWONG

- Nyo en kame yesu oudo tie tamo? i epone mene kame Dako ni otwero pi mino kede atos?
- Pinyo omio Yesu likame oyamo ne Dako ca “li, toto, in i mito kame kalamo tempulo.” Oudo koto en etwero pi timo amanono, do likame eko timo pinyo?

Akaka en koto gengo dako ca, Yesu oko bedo kede ingicun atek pi bedo kede giamia me jalere. i tatam me kop me giamia mere ni owandiko piny tetekenyo jo atos karuno somo. Do i ateni en emio di lubere kede ameda mere kalamo, di bobo gi kibecokina me ateni. Piento bala mwakini tutumia are cen kuno, ikiristayon oudo oko timo kiber piento en ebedo anen. Nan do opar be wel ka rom amene en kame ko tieko mino di lubere kede adwokini me anen mere. Man tie imurindi adwong lono dedede. En bin emio gi dedede kame oudo etie kede dido Rubanga oko rwanao en. Mano en kame tie i mar me Ajakanut!

TIC ME ATIMA I EKODET ATITIDI

Tii kede gikame ko ongolongolo me tamo cweno ekite me ngolongolo i mar.

Adwokini: “Apuserut + abolai 2 x Yesu = mwakini 2,000 me medo teko me tic!”

Yutuno wi jo kasomo:

- Rubanga oko penyo atin awobi pi mino cam mere atitidi me i ceng ...
- En bin eko penyo Apuserut pi ber kong en geno pito Eliya pi mine cam mere oudo odong me ajikini.
- *En bin eko yei ne Apuserut ni pi mino gikame etie kede dedede.*

LENO TAM I EKODET ADWONG

- Benyo, Yesu tie mino isasir kibut jocan be kur di ki kwanyo?
- Benyo, Jo kame maro kwanyo mic gi twero neno amoto udo winyo i kuo gi?
- Pi bedo kede wor iacorakin ka yesu pi maro jokio ni, Nyo en kame wan omito? Tie gimoro apire tek? (wan omito gikame wan otie kede kenekene.)
- Tam me epone mene? (tam me yei, wor, kede mwolere)
- Gimoro no tie di “titidi twatwal” amoto “gikame do lika pire tek twatwal” me amia but rwot Rubanga?
- Benyo, Rubanga miyo winyo i mic me nga can?
- Kame Rubanga mio winyo igiamia me nga can, udo etie me ameda arabu irwanai?

i tatam acel me ajikini ka lubo, likame tie me ayoma cuny....

“Agole me kop I kom Talanta”: Matayo 25:14 (Tii Kede Kad Me Abunge 7.5)

Bin oudo tie Icuo moro obaro do di etie ot welo kaka bor. Di pwodi likame eyai, en bin eko lwongo jo tic (ipasoi) mege adek. But dano me agege, en bin emio sente abolai kany di en eko Waco ne be, “ket gi itic tuno kede kakame anga adwogo kede.” But dano me are, en bin emio sente abolai are di en eko yamo ne be, “ket sente go itic tuno kede kakame anga abino dwogo kede.” Me ajikini, but dano me adek bin en eko mine sente abola acel di en eko nyogao ne be ket sente no itic tuno kede kakame anga abino dwogo kede.”

Won abar ni dido oko ot i weno mere, dido etero kare alac, won oko ngole dwogo angola. En eko lwongo jo tic mege adek ka dedede dido eko penyo gi tatamo epone kame gin kibedo timo kede tic i kare kame en oudo eli kede. Nga tic me agege oko dwoko be en esubulo di eko twero udo bobo ameda ace me sente abolai kany. Won abar di oko dwoko ne be, “I timo kiber! I bedo kede genere kede jamini anok, nan gam bobo ace.” Nga tic me are da oko mino adwokini mere be eda eko twero udo ameda me abolai are bobo I kom maca, i kano nga bar ca oko Waco neda be “I timo kiber! I genere kede jame anok nan gam bobo ace.” Me ajikini, nga tic me adek oko eda mino i tatam I tam kenekene, “anga angeo be in itie ngata tam mere tek doko itie dano kame i kiteso mege da tek. Do pi mano anga ako bedo kede lwo me rwenyo sente kame bin i mia omio anga ako iike piny. Likame erwenyo.” Won abar ca oko dwoko ne be, “Nga nyapo nga tic arac kalika genere!” en eko gamo sente mere, di eko mino but dano me agege, eko mako nga tic arac ca di oko twene dido oko wuco tenge me ajakanut. Man, da, obedo i mar me ajakanut. Onenunu ber.....

TIC ME ATIMA I EKODET ATITIDI

icorakin pi nga tel pwonyere: Pok bakasan (Cal agoa i yii Ekodet me kad 7.3 Amoto Visual Aid Card Set 7.3) di iko yei ne ekodet acel acel me tamakino kede me cweno epone me ngolo ngolo i mar.

Adwokini: “nga tic + Talanta 1 x 0 ameda = 0 ameda + ngatic kame ko lwomo i piny acol”

LENO TAM I EKODET ADWONG

- Ngai en kame bin ko mio atitidi atwal, nga can aloo aloa? Do nen do gi oko timere!
- Benyo, Rubanga likame paro pi jocan? Aso pinyo komio en bin oko lwome ooko me ajakanut?
- Adwokini nyo kame tie pi jocan da kame gin likame i twero pi winyo Yesu?

Kope Me Jiko

LENO TAM I EKODET ATITIDI

- 1 Epone nyo en kame wan oudo obedo keto pwonyere gi i kuo wa?
- 2 Epone me pwonyere gi kotie tic kede i kanisan wa irom mene?
- 3 Aloka loka mene en kame ango abino tic kede pi keto pwonyere di tut i kuo na kede i kanisa.

Lesson 8: Niang Epone Me Mino Kony

Tam Kapire Tek

Wan opore konyo jo pi timo jamini amako gin kengi kengi Akaka mino i tabun me pwonyere.

Jame Me Tic

- 1 Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 8.1 Gikame telo leno tam Ajaik Lee (1 pi ekodet)
  - b. 8.2 Gikame Telo leno Tam i diekal kame tie kede Rem (1 pi ekodet)

Ngolo Esamai

---

icorakin pi nga tel pwonyere: peny pi udo jo adek kame twero jalere pikonyo timo gika me tie i tatam me piny no.

Gir lain (lain)are kede enon (coka)piny i dier oot pi bedo bala dog esama (lak osamai). Di bobo iko gono aluketa are kame tie bala engaro kame ko tio kede pi dokaro (ngolo) loka tuca kede doko aluket adwong kame tie akaka cula esamai.

Jo are oko bino di ki mito ngolo loka me esamai tuca do likame kingeo isany. Ebuka me yamo oudo tie di tek, lworu diko mako gi me ngolo esamai. Dano me adek obino di en eko neno peko kame Cuo gi tie lole kede. Icuo ni diko mino gi tam kame konyo gi ngolo loka tuca di kinyono ingaroi kame jo nyono me ngolo esama, do lworu oko mako gi. Eko bobo yeikoto pi isany di ebyelo dano acel ingee, do eko sobolo tuno icula kame en eko weko iye dano me agege.

Eko dokon dwogo me wek bobo eom dano me are, do ekite kame eol kede, likame do eko twero byelo dano ca. dano me adek ni oko do dagi byelo dano odong ca. Do en eko yeikonyo dano no ngolo loka di dano no nyono ingaroi. Kaka me gin kiko do tuno kede diere me esama, dano ca oko twero udo nywang cuny me ngolo esama apire kene. Jo are gi dedede oko ngolo esama do dano acel ca oko odong icula di elemo pi udo kony iesawa kame Icuo me agege oto kede ooko.

LENO TAM I EKODET ADWONG

- 1 Nyo en kame in itie neno di tie timere ituko ni?
- 2 Yote mege apapat kame ko tio kede pikonyo jo are gi ngolo?
  - o Icuo acel kobyelo abyela ngolo esama, do ngat acel oyei be pwonye ngolo esama.
- 3 Nyo bin oko timere ne Icuo me agege? Tie mere oudo bero arabu raco kato ekite kame oudo bin etie kede i gege?
  - o En eko dong di wie ocungo i dier esama (cula).
  - o En do nan edong di ewinyo irac lono pien eli kede diru kame etwer wok kede tenge me cula.
- 4 Ngai oudo pwonyere moro kame twero pi bedo me kony kibute – Icuo odong di ngire amoto Icuo kame bin oko pwonyere di beo i keto itic?

- o *Icuo kame bin oudo pwonyere di beo iiketo itic*
  - o *Pi udo pwonyere, jo pore udo anen me aluba kede nwang cuny.*
- 5 Nyo kame bino timere kame wan otimo gimoro pi ngata moro akaka konyo gi me wek gida ki tim apir gi?
- o *Gin kitie jo kame lika pwonyere me timo jamini apir gi kengi doko gin naka naka kimito be wan di okonyo gi akonya.*
- 6 Miereo otim benyo me neno be jo kame wan okonyo ogero tam me gida cungo apir gi kengi?
- o *Opwony jo epone me timo jamini pir gi kengi.*
  - o *Obed kede amiton me ot kede dano moro no isipidi gi paka di gida kiko nao ot ken gi*

Icorakin pi nga tel pwonyere: *tim apor me are i kom tuko acel nono. Esawa ni mi dano me are a bin okonyo pi ngolo esama dok cen di eda eko ot but Icuo odong icula ca di en eko pwonye ngolo esama abongo peko moro, me wek eda, eluny pwonyo jo ace apat da.*

Nyo kame wan opwonyere iye ituko me are?

- Kame wan opwonyo Jo, gida ki bino pwonyo jo acegun dido iajikini mere jo atot ko bino udo kony.

Yamo ariki sek ine be “kame imio dano aporogo udo ipite pi ceng acel do kame ipwonyo dano cik, udo ipite pi kare lung me kuo mere.”

- Dwong me yamo no en yo?
- Epone mene kame otio kede pikonyo jo wa me adul?
- Anen me yote mege kame wan oudo osobolo pwonyo kede “dano ciko aporogo” Akaka mine aporogo?
- Nyo kame wan opwonyere iye i kom i tatam ni kame wan otwero keto itic wa karacel kede jokio kame likame ngeo epone me timo tic kame kelo negi dongo kede gerere i epone kame Rubanga mito negi.

Icorakin pi nga tel pwonyere: *tetemo kaman be i tatam nikonyo wa niang epone me konyo jo ocegun. Bad tetucel me isoma cungo akaka jocan (ngat kame mito kony) do bad kame gin oudo ki mito ot iye cungo pi dano odongo ara ekodet. Jo kame bin mito ngolo esama cungo ne Jo kame mito kony, dido Icuo me adek cungo ne wan, ngata moro no kame mito konyo jo.*

I Tatam Me Ateni Koyai Kibut Ajakait Lee Pi Kelo Alokalo

LENO TAM I EKODET ADWONG

Ajakit Lee obedo dako me ateni i lobo me Asia, do nyinge oko bin loko. En eko bedo kede mit me konyo miere me can i ekodet me jo kame en ebedo kede, singo Jo kame likame tie kede tic me atima. En bin eko cako wenao miere mogo buli dwe di emoo yote kame epore tic kede me konyo gi pi mino kuo bedo ber. i kane, tie i tatam adek me epone kame en eko sobolo konyo kede miere. i tatam gi dedede tie me ateni.

I Tatam 1 – Ajakait Lee kede poto mere me ature

i adul mere, paco oudo tie acel kame bin tie kede idwe are. Toto kede papa dedede obedo jo kame li kede tic me musala me buli dwe. Ajakai Lee oko cungo pi beo welao paco nono eko udo be jogo nogo oudo tie kede adul me lobo kame tie inyim paco. “pinyo omio likame ipitunu ature moro”, Ajakait Lee openyo gi. “wun i twerunu mino paco wu tubusikin bedo cil di bobo ikonu cato mogi i atalen ki yapi yapi.” Toto me paco ni, itucel, oko cako wilo aturen kibut jo pur aturen ocegund kede cato gi, karacel kede mege, pi ameda. Nan do etie kede ka cat kame do likame romo ne cato aturen, en eko tamo kenekene, “ango atwero oudo kono cato jamini ace da!” en ecei odiko sek pi wilo Labaren kede kokonat (tugo) kede cato gi i atale kame ecato iye aturen mege.

I Tatam 2 – Ajakait Lee kede Kata mere

diekal ace kame mito akonya oudo mito tic, do oudo gin ki kwia gi me atima doko diru moro me tic apat li = gin kitamo tic bala jo tic me buli ceng, do gin ki kom gi likame kiko twero udo tic. Ajakai Lee oko niang kiber be paco nono oudo jo tek doko da ki mito tic, en eko yai ot welao paco acel me kanisa kame oudo obedo apur kata. En eko penyo gi kame puro kata da tie gime ameda, kede kame atale mere da udere, kede gii me mitere ne wu me cako puro kata.

Kaka me dako ni oko udo kede ngec bala manono oudo obedo tic aber, en eko tako kiber ne diekal no be Rubanga olwongo wan pi maro jokio wa kede pikonyo jocan. En eko penyo gikame gida ki bino pwonyo jocan imiere gi me wek gida ki bed jo pur kata. Gida kiko yei. Ajakait Lee diko kelo miere are gi karacel. Paco me jocan iye bin oko udo ayoma yic bala gida do ki yaro bino timo gimoro, awaka waka gin kiko pango adul moro me lobo kede gi dedede kame gin ki twero do cako kede. ingei mwaka, gin kiko kano cam atot kame da oko twero konyo gi culo sente kame bin gin ki pango kede lobo, kede sente me kodi, di gimoro aber oko dong pikonyo paco.

I Tatam 3 – Ajakait Lee kede arucakin me diekal

Diekal me adek kame Ajakait Lee mito pikonyo obedo jo opokere kede jo nywal gi. Jo nywal gi tie kede yei be paco ni oudo odoko gi akony mere li da likame ebino doko gimoro. Ajakait Lee oko riamakin kede diekal ni di en eko tamakino kede teko mere dedede me neno be erucakino miere are gi. Ajakit Lee oko moko ne gi be en ebino tamakino me neno be ebino riamakin kede diekal ni kare lung pikonyo gi iko kuo gikame di jo nywal yei gamo kop no pi diekal ca da dwogo kede mino kony moro atitidi. Bala adwokini, jo nywal oko bobo yei geno wod gi di kiko twero pi mine sente inying me akopan me wek koto ecak isubul me cato takataka me nyonyo (nyonyo otii mege). Nan do en e wilo jamini kame otii, kame otieko tic kede kame da ko cweo kede lilime di en eko cato but jo wil kame cweo jame me lilime. Nan en etwero pikonyo paco mere cungo di doko cunye winyo bala eda do etie kede wor ibang jo.

LENO TAM I EKODET ATITIDI

Paparo kop i kom i tatam gi di iko leno kop me apeny i kom 8.1 epone me tel pi leno tam ko yai kibut Ajakait Lee:

- Nyo en kame Ajakait Lee bin otimo pi buli miere gii?
  - o *En bin emio tam kede Cuko cuny*
  - o *En bin ewenao jo ocegung, bala nat paco kame oudo puro kata, pi ngeno kame di oudo puro kata tie me magoba kede neno kame gida ki bino twero pi yei mino kony kibut jo ocegung.*
- Adwogini me tice mege oko owok pi lole me ajakait Lee?
  - o *Jo oko udo tic me cul kede doko gin kiko sobolo mino kony imiere gii.*
  - o *Jo oko udo ewaka piento oudo gida ki twero pi timo gimoro me konyere kengi.*
- Nyo en kame oudo twero pi timere kame Ajakait Lee oudo oko mino sente amoto cam kenekene pi buli dano.
  - o *Oudo koto lika me ki udo aloka loka.*
- Kame Ajakait Lee oudo bin oko mino sente buli sabiti acel acel pi mwakini are di eko jiko, i tamo bala kuo kajogi oudo twero lokere irwom kame nan etie kede?
  - o *Li, oudo koto gin bin ki nao kede Ajakait Lee pi mede mino gii sente di gen gii cungo i kome Akaka gida timo tic.*
- Apoka poka nyo en kame tie i diere diere me konyo dano kede sente kede i epone kame Ajakait Lee omio kede kony?
  - o *En bin emio jo diru kede epwonyo gi epone me keto itic pi gin twero pikonyere kengi*
- Par kame koto jo atot i kom wa timo bala Ajakait Lee – me wenao miere di ewinyo, neno di etamakino ngeno pekini gi, dido eko mono epone me cango pekini gi. Aloka loka nyo en kame koto otwero pi timere i adul ni?

Diekal Kame Tie Kede Rem

LENO TAM PI EKODET ATITIDI

Icorakin pi nga tel pwonyere: *tii kede 8.2 Tel i epone me leno tam.*

Diekal moro tie kame oudo kio kede kanisa ni. Icuo won paco nono oudo oto i sapalin, do buli dwe i cel amoto iree moro en edwogo pi cengere mogo anonok di ekelo sente moro atitidi pi konyo diekal. Dako en kame cane gwoko idwe gi adek do di bobo da likame tie acel moro i kom idwe gi kame somo. Kare lung, idwe gi ringo rimaro paco abongo amuka moro kame gin kigalao kede tien gi, doko igoen gi me angapo da otii. Ot gi tie dido odubere irac doko di ecwer kitek idwete me kot. Kame in i kwanyo kare me beo inget paco ni, i twero winyo koko me idwe pi li me giacama.

- Rem me epone mene en kame tie ipaco ni?

Ado loo gi dedede, dako ni cenge mogo winyo bala kuo mere kony mere li. Likame dwong mere be jo atot kali kame timo tic nyap bala kite kame wan onao geno kede. Gin naka naka pekini me kuo maro nuno gi kede doko gin kitie kede peko me yei be gin ki twero pi loko gi moro. Tic nin atek tie me neno be ikonyo gida twero neno be pekini twero lokere di beo ikonyo gin kong cako udo lokere. Akadi di mino muceri moro atitidi pi diekal ni da pore, kame di itimo amanono kalamo tien acel udo in itie cuko cuny gi me yei be gin do gen gi li. Gikame gin ki mito obedo gen be kuo karuno pi lokere.

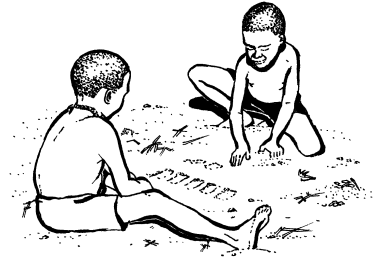
Icorakin pi nga tel pwonyere: Nen be i kakasaro be jo kame otie pwonyo oniang peko me bedo abongo gen kede da yo aber me lono peko no likame obedo mino jame do konyo jo me twero timo gimoro apir gi kengi en kame pire tek.

LENO TAM I EKODET ATITIDI

- Epone mene en kame ida oudo koto i twero konyo kede diekal ni bala Ajakait Lee?

Adwokini mogo kame twero tic

- Konyo dako kede idwe atino timo sente. Ki tie kede lobo amoto diru me timo gimoro?
- Konyo idwe atino pi ot i soma. Oot karacel kede toto me idwe me tere iyapesi me abumenti kame tie i calere pi neno kame tie somero moro kame gamo jo nono amoto iik me pwonyere pi jo atino (pwonyere me madala apiny) kame tie oot anyim i adul. Moi epone me kony kame twero pi bedo tie.
- Coko igeon Kibut jo kame kotieko ngapo i kanisa di oko gabo ne idwe.
- Cako iwenai karacel kede toto me idwe di lubere kede iik i kare i kare di iko cuko cunye me neno be kuo twero pi lokere.
- Konyo paco no pi gero oot. Kwai cuny ikiristayon pi bino konyo iik me gedo. Tim tic kede jame kame wok idiekal no idwe da pore mino kony me gedo, singo twatwal idwe me mwaka kanyauni ot aanyim tie kede teko me tic.
- Cuk cuny jo me diekal no pi puro poto moro atitidi me cuno ngor me boyo, akeu, malakwang amano amano me wek gida kitwer lokoloko cam.
- Pok ne diekal ni gwen mogo anonok me apita di iko udo dano moro acel i kanisa me bino pwonyo gi epone me gwoko.. Ka twere, dar gwen go ipaco ni me wek kur atama me camo gwen bed tie, di iko kwano atin acel di bino gamo buli ceng abeon kame onywalo kede daro gwen. Nen be ipwonyo gi epone me daro gwen kiber.
- Rucakin kede diekal me turgi Icuo kede dako. Gin ki twero Mino koy i epone moro?
- Kony diekal me cweno aika iika i epone me tic kede sente me Icuo me paco. Gin ki twero keto sente itic moro apat pi nyai pi woto sente ace atot i kare me anyim? Epone mene en kame gin ki twero timo kede amanono pi kare lung.

Keto I Tic

KEDE NGATIC WADU

Ibedo wu me jo are, Legunu ikouno penyo Rubanga pi nyuto ne wu diekal kame un ipore nu konyo bala ekite kame Ajakait Lee otimo kedy. Kame di diekal ni obedo diekal kame un likame ingeunu ki ber, mounu rieko me cako gero wad kede gi di beo i wenao gi. Di pwodi likame iotunu kwaunu Rubanga buli kare pi yabo wang wu kede yit wu me niang peko kibecokina, ikounu mino tam i epone amiero i konyunu gin kede. Yutuno me mede kede lego pirgi di ikonyunu gi me wek gida giko mino tic gi cunyo. Buli dwe mito di i wenao gi di da imio gi tam pi mwaka.

Pwonyere 9: Epone me Tice Me Amara

Tam Kapire Tek

Wan otwero maro Jo me kio wa die beo itice me amara. Egere me epone me tice me amara – otimo pi nyuto amara Ka Rubanga, kotimo kede wor kibut Rubanga, kotimo kede teko, kotimo me wek pak bed but Rubanga, kotimo kede ojame kame wan otie kede, jamini kame titino di bobo ki yoyot.

Jame Me Tic

1. Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 9.1 Egere Me Cal Tice Me Amara (kopi acel buli nga I soma)
2. Wel cul moro atitidi pi nyuto tic
3. 2 – 3 i tatam i kom tice me amara – nen www.TCTprogram.org/stories
4. Cal kame ogoo kame mio agam i kom ekite me tic (Application Question Poster)

Itatam kame mako Imyegu are

Som Matayo 21:28-32.

- Nyo en kame Papa mito ne awobe megge timo?(Tic ii poto mere me olok.)
- Benyo, awobe are gi niang gikame papagi mito? (Ebo)
- Epone mene en kame awobe are gi papat kede?
  - ***Awobi me agege owaco be en likame eyaro bino timo gikame papa mere mito, do icen mere en eko loko tam mere di eko timo.***
  - ***Awobi me are oudo owaco be en ebino timo bala kame papa mere mito, di likame eko timo kamanono.***
- Awobi mene ikom awobe are go en kame Yesu opako be ber? (Awobi kowinyo gika me papa mere owaco.)

Yesu oudo tie tic kede itatam ni pi nyuto epali me jo tel me dini. En ewaco be jorar esolo (jotic me apugan kame kwalo jo kede rieke) kede imalayan kame bin oko swilaro dioko geno timo gikame Rubanga mito oyaro bino oot iya jakanut ka Runanga di kiko weko jo tel me dini kame owaco be gin ki maro Rubanga do di likame kiko timo gikame en ewaco.

Siao kede winyo kop ka Rubanga me ateni di kotatamo likame romo newa. Nani wan opore keto kop ka Rubanga me ateni itic. Rubanga mito amara wa di owinyo kop mere. Wan ongeio mit ka Rubanga pir wa: Pi maro Rubanga kede maro jo kio wa bala kite kame wan omaro kede kom wa ken wa. Wan opore geno timo mit ka Rubanga ki ii kuo wa di beo kii maro jo wot wa, manono en tic me amara.

Jo me adudio wa kede kuo wa liko yaro bino lokere tuno di wan oketo kope kame wan osiao itic. Ogeunu do timo iik kame kame bino konyowa keto kope itic!

Nyuto Pwonyere

KEDE NGATIC WADU

Wan omito timo tuko. Tam pi jamini atot bala kite kame twerere kede kame da oudo kono twero timere i kanisa ni pikonyo jo di likame itio kede sente a twal. Jo tic awotino ni kame bino mino agam me peny atot ingei dakika kanykare (7) bino udo mot (cul).

Icorakin pi nga tel pwonyere: ingei dakika anak, yutuno wi gi pi tamo i kom diru dedede kame jo kanisan tie kede doko gin ki romo kobo but jo apat.

ingei tic tiek kede di otieko egelit, mi ekodet wandiko epone me diru dedede iebao amoto i papula moro kede ud me jamini kame nan gin kitie kede i kanisan gi.

Tice Me Amara

Tice me amara obedo tice mogo me atia a titino kame ko tio i kanisa pi nyuto amara Ka Rubanga but lwak ekodet me dul gi. Tice nogi yoyot do di bobo etwero timere pi ceng acel.

Acorakin: Nywakunu 2 – 3 me i tatam i kom Tice me amara – i twero udo mogo iwebsite wa me (www.TCTprogram.org/stories).

LENO TAM I EKOdet ADWONG

Nyo en kame oudo obedo adwokini mogo i kom Tice me Amara gi?

- Kanisa oko udo teko
- Lwak jo me kio oko doko iyapi iyapi kede kanisa.
- Jo oko bino kibut Yesu.
- Jo oko udo kony
- Tice Me amara oko karuno dongo diko nyai

Egere me cal me tice me amara

LENO TAM I EKOdet ADWONG

Kope tie kanykape kibecokina di Ki tie anen me tic me amara. Wan obino bebo i gi di otio kede 9.1 i tabun me pwonyere.

1. Otimo Pi Nyuto Amara Ka Rubanga

- Asupe me epone mene en kame jo ka liko yei udo i kom ikirisitayon i adul ni? Pinyo?
- Jo twero bino i kanisa ka likame ko gamo gi? Pinyo arabo pinyo li?
- Asupe me epone mene en kame jo ka liko yei udo i kom tie ka Rubanga? Nyo apire tek kame gin kitamo bala obedo ekite me tie Ka Rubanga?

Icorakin pi nga tel pwonyere: yutuno ne jo Ka tie i pwonyere i kom pwonyere 3 (lesson 3): mar Rubanga ni di iko maro nga kio ni. Wan opore bedo Jo kame nyuto amara wa kibut Rubanga di beo i kom epone me maro jokio wa.

- Nyo kame ini tamo bala lwak jokio ni bino yamo kame kanisa ni ocako timo jamini mogo kame oyamo i kom i tatam me tice me mara?

Acel i kom golo me tice me amara ka pire tek en nyuto amara ka Rubanga kibut jokio ni.

- Pinyo omio wan oketo neno wa timo tice me amara wa kibut jo ka liko oyei akaka timo kibut joe wa oyei (ikiristayon)?

Wan opore timo tice me amara wa but Jo ka likame oyei pien gin ki pore neno amara ka Rubanga kame tie pirgi. Jo atos likame oyaro bino udo kare me ot i kanisa tuno kame di wan oto but gi di oko nyuto ne gi amara Ka Rubanga en amio gida di iko niang amara ka Rubanga kame tie pir gin. Ka mago da tie, omito timo kede teko pikonyo jo i kanisa da. Wan okwai pi cako kede gimoro kame nyuto amara pi jo kame liko oyei ara bang lwak me adul lung alunga do bed agonya me timo tice kame konyo jo oyei da.

Tam pi i tatam moro acel kame mako kop i kom amara kame oudo ko tieko nywako, epone mene a me tic nyutere kede i amara Ka Rubanga, bobo da adwokini nyo ko neno kibut Jo kame oudo ngec i kom amara ka Rubanga?

2. Otimo Pi Nyuto Wor Kibut Rubanga

Som nyo en kame Yesus owaco ne josiao mege i Yokana 14:15, 21.

- Pinyo bo omio Yesu owaco be pire tek me wan winyo di oko timo gikame Rubanga ociko wa?

Acalo bala gimoro dedede, omito timo kede teko neno be otie ot kede wor nakanaka but Rubanga. Akaka timo ingicun kibut lwak pi niang jamini kame miterere kede timo gikame wan opwonyere iye, wan obino cako kede ilega di openyo Rubanga nyo inonono kame en emito ne wan timo. **Naka naka tice me amara kame kelo aloka loka kosingo cacao.**

I piny me mexico, calo moro acel oudo bin tie kame jo dedede puro eyae, taba, kede ace apat. Ngatic ka Rubanga moro acel oko ot i adul no, jo dedede oko yei. Dano kame Rubanga ooro ni diko mede lego kede kanyo kec kede gi di gin ki paro ngeno nyo kame Rubanga mito ne gi timo. ibang lwak jo me adul gi gin oudo ki li kede colonin, ki li kede pii acil, i pegei karacel kede gwen oudo latao i ude kede oko me oot. Kaka me gin bin iko lego kede pi ngec i kom tice me amara, Rubanga di oko nyuto negi be gin ki pore gwoko mon too (apuserun) di beo ipone me gero ne gi ude. Mane oudo bin obedo gikame pat kede tam kame dano moro oudo koto omio gii. Di lubere kede itok gi, jo tel obedo jo kame pir gi tek, do di bobo gida kitie kede ude areco reco. Ngata moro kenekene i diere diere me lwak oudo bin koto twero pi mino gi tam me cako gero ude anyen pi jot el gi. Do Rubanga olwongo gi pi gwoko apuserun. Gin kiko bedo jo kame wor bang Rwot di da kiko gero ude anyen ne apuserun. iadwokini, jokio me calere oko winyo tic man di gin iko yai ot medo winyo ateni me kop nono. Me adwokini, anyenaun adwong di do oko mwoc i yii adulion nogi. Di jo atos mio kuo gi but Rwot. Kame koto oudo gin bin kitamo gia me jo mito, koto bin likame ki neno gia nena ka cal ka mano. Do pien gin kiko bedo jo a wor bang Rubanga do likame bang itok gi, adwogini mere oko bedo gi a ngeso gi a ngesa.

i piny moro bobo ace kanisa diko moko tam me timo tice me amara. Gin ki winyo i cunyi gi be Rubanga tie yamo ne gi pikonyo dako me Icuo kame tie bala nga tel me jo tim tice areco me adul. Gin kiko bedo kede lworu, acalo bala ekite kame en ebodo kede atel me jo tim tice areco doko da di etie kede nying arac me bedo kede gero atek me bungo jo pi tien kop a titidi. Ka mago da tie, kanisa oudo mito woro dwan Rubanga. Gin kiko kuro tuno kede esawa kame atel me jo tim tice areco oto oko me bomba di dodo gin kiko konyo dako mere kwanyo cam ipoti kede iko cam pi acata. Dido nga tel wi jo arac ni odwogo paco, eko neno di cam mege dedede ko tieko koko ipoto dido en eko i lelem, “ngai en otimo tic ni?” lworu oko ber mako dako mere pi dwoko ne kop no, ebode kede lworu pien etamo be cware twero timo gi moro karac, do i tiekini en do eko tuco be kanisa en kame omio kony. Nga tel wi jo areco ca di oko suro kanisa di en eko twomo ekeko. Ngakwat (pastor) oko dwoko (dido etieko lwongo jo tic me kanisa (deacons) pi mino kony dido nga tel me ekote me jo areco diko bino i ot eko penyo be “pinyo omio i timunu amano?” en epenyo gi. Gin kiko dwoko be, wan oudo otie nyuto amara ka Rubanga. Icuo ni dido oko cako koko, di enywako kede gi be en geno likame tie ngat kame onyuto ne amara me epone kame cal ka mano i kuo mere. En eko doko a kristayo, oswiliro i kuo mere, dido eko ot telo miere kany kape yai iraco dwoko but Kirisito.

- Epone nyo en kame kanisa oko tic kede pi yero ngat kame opore nyuto ne amara ka Lubanaga?
- Adwogini me aloka loka me kop ni kibang lwak oko bedo nyo?

Akadikono bed bala lubo yote ka Rubanga likame bino kelo ngeg i epone kame wan otamo kede, wan otwero bino bedo kede nwang cuny kame Rubanga tie telo wa pi timo gimoro no, ebino cobo gikame wan omio di wan oko udo winyo kame di wan otimo iik mege.

3. Otimo kede teko Ka Rubanaga

Som Yokana. 15:1-8.

- Tieng ni yamo ne wa benyo i kom rom mene kame wada okaruno timo apir wa kenwa?
- In itamo be kop ni dwong mere nyo?
- Ekite mene kame wan otwero nyako kede anyakini atot?

Konyo jo twero pi bedo gikame tek. Rubanga kene en kame twero pi kelo aloka loka kame wan ogeno pi bino neno di timere iikio wa. Kame wan omio be onen di jokio wa olokere iepone me tice gii, wan opore bedo di oneno Rubanga di oko penye pi mino kony.

- Yokana 15:5 Baibuli Waco be: “kame dano bino dong i ango, ada i en, dano no bino nyako anyakini atot.” Nyo en kame in itamo bala obedo dong i Rubanga?

osomo Baibuli pi mono ateni ka Rubanga. Penyo ngeno yo me aluba kede udo tel i kom ngeno mit me jokio ni. Kede genere atek di imo Rubanga i ilega di iko winyo kede mwolere pi rieko mere. Penyo Rubanga pi mini teko me timo tice me amara.

Di wan omoo Rubanga ilega, winye di oko dong ien. Wan otwero bedo kede gen be i kare mere tice wa bino nyako anyakini.

- Epone mene en kame wan otwero geno kede teko ka Rubanga i kare me tice gi?

Wan opore naka naka cako kede ilega i agege kede i anyim kame otimo tice. Kame wan oriamakin kede jamini mogo kame tek amoto kede jamini kame rire inyim wa, wan openyo Rubanga pi mino wa yongayo anyen

ingaren amoto akadi oolo omako wa, arabo gen wa do odoko li, wan ogeno Rubanga me mino wa teko me mede kede ot.

4. Otimo pi mino kopak Rubanga

Som Yokana 15:8.

- Nyo en kame obedo tien kop me nyako anyakini atot?

Som Matayo 5:13-16.

- Pinyo en komio wan otimo tice abeco
- Nyo en kame golo wa me acoba bino bedo kame di wan otimo tice me amara?

iyoy ngei wan timo tic acelacel, wan opore tero kare me timo ingicun aber. Adwogini aber me tic ni obedo nyo? Tami i kom adulion adek:

1. Jo oko udo kony?
2. Tic oko tire iyo me amara?
3. Rubanga oko udo pak?

Ateni tie be likame i sawan dedede kame wan otimo kede tice me amara obino udo kare me yamo kop amako Rubanga, do epore bedo mit wa me neno be otie mino Rubanga deyo pi kare dedede kede timo jamini iyote kame mio wor kibut Rubanga. Kame wan likame otwero yamo kop i kom Rubanga, akadi tie me tam wa, i lel wa kede tien kop me tic ne jo twero bedo caden kame mio Rubanga wor kede pak.

5. Otimo i yore atitidi di yoyot

Kakame in kong i cako kede timo tice me amara, wan ocuko cunyi pi yero jamini ayoyot twatwal. i epone oudo epore kede, opore time i ceng.

- Pinyo komio in itamo be pire tek me cako timo tice me amara di beo i gii atitidi kede ayoyot?
  - o *Etwero pi tiek. Kame wan otimo gi adwong, udo do eyoyot me wan lore di en eko doko tek me cobere. Amago da tie, kame wan otimo gikame titidi di eyoyot udo otie kede neno me twero time kede tieke.*
  - o *Jo apat da ko twero bino donyo but wa. Eyoyot ne jo timo tic atitidi kede mire time kame di gin kingeo be tic ni tie me ceng acel amoto ejik otieno. Gin ki bino Waco be "oh, ango atwero timo mano". Ango ali kede gikame genga otieno no." do kame ebedo tic adwong (kame tero cengere atot pi tiek) cuny jo ko dwono pi mino kare gi kede ojame gi, twatwal mere pien tam me timo gimoro pi jo apat udo nyen kibut gi.*
  - o *Winyo me gero diru wa. Cenge mogo pwodi likame oudo ngec adwong me timo tice. Mane mio wa kare me timo gimoro acacal di oko udo diru di pwodi likame otamo timo gimoro adwong di timo tek.*
  - o *Ecobere awaka waka. Kaka me wan otwero ocobo kede tice atino, wan owao cuny jo ace apat kame oneno cobere me gikame otimere Cenge mogo i kare kame icakunu kede i kare*

nono udo jo anonok i kanisa en kame tie kede mit me timo, do kame imede nu pwonyo jo atot di iikunu tice abeco kame bino cobere jo atot bino bedo kede mit me donyo tickaracel kede wu.

Eber me timo tice me amara i epone atitidi di tupu tupu /lubere aluba (icel buli sabiti amoto icel pi sabitin are) akaka in timo tic adwong icel atwal. Medo i kom bero me timo tice me amara atino bala ekite kame onapo kede malo, timo naka naka konyo keto i tam me Jo me adul neno aber kame mako kanisa bala kame paro pi jo.

6. Otime Di Kotio Kede Jamini Kame Udere But Wa

- Pinyo komio in itamo be acel i kom epone kame otimo kede tice me amara tie be ko timo gi kede ojame kame udere kibut wa – ojame go kame Rubanga otieko mino wa do di likame ki wok i oko? In iparo be pinyo en komio kop ni pire tek?
  - **Toto mere pi nyuto amara**

paparo i kom i tatam me kop me Sari ipwontere 5 (lesson 5). i tamo be oudo koto etimo aloka loka arom aroma kame di oudo koto ebedo ojoko tau (NGO) en kame okelo Sari kibut lwak jo me adul? Li, oudo koto li amanono.

    - Pinyo komio oudo jo winyo i kuo gi be omaro gi?
      - *Oudo etie amanono pien gin ki neno amara me jo kede jalere. Kame di en ekodet amoto jo likame oko niang be jalere amoto teko obedo tie iye, likame gin ki yaro neno amara ka Rubanga pirgi i epone ka cal amanono.*
  - **Winyo kame tie i kom mino.**

Som 2 Korinti 9:6-11 Rubanga owaco ne wa be eyaro mino winyo kibut jo kame mio di lubere kede epone kame wan omio kede. Amago da tie, nen bobo tienge gi.

    - Pinyo omio Rubanga mio wa winyo?
      - *Tetekenyo obed kede yom cuny pi kare dedede*
      - *Tetekenyo pak bed but Rubanga.*
- Bala ekite kame kanisan mio kede yom cuny oneno di Rubanga mio gi winyo. Da oneno di jo tie yai tenge i can. Do di apire tek mere lono, kakame gin ki udo kede atot, gin kiko twero bobo mede mino kede yom cuny dido gin kiko twero mede timo tice atot. Ebedo twon i lel kame yai i kom mic kede winyo me ud kame mede ameda kame oko twero pikonyo ikodeta yai tenge i kom can.
  - i tamo be pwodi otwero dong di oneno adwogini acel naka naka kame otio kede jamini kame yai i oko?
    - *Likame i epone acel nono – Rubanga ocikere me mino winyo but jo kame mio kalamo jo kame gamo agama. Kame wan obedo jo kame gamo agama obino kei neno di Rubanga nyao teko wa. Doko obino kei winyo mogo ace kame ociko me mino wa.*

Tic kede jamini kame yai i oko twero mino wa obedo kede pekini atot. Bala apor i adulio wa jo mogo maro bedo tie kede abuinikin i kom kanisa. Likame ebedo gi anyen me jo pi bedo kede geno be kanisa otero ojame pi gin tic kede di gin ki mio adul moro atitidi iye oko bang jo. Sente kame wok i oko twero kelo peko i kanisa. Akadi i kanisa kanono, Sitani twero tic kede jamini kame yai i oko pi kelo bedo abongo genere kede bedo abong ariba riba i diere diere me kanisan.

- Benyo bo kame wan oli kede ojame me tic?

- o Wan otie kede. Wan opore yabo wang wa i kom jamini kame Rubanga omio wa. Rieko kede diru mege igo en kame Rubanga omio kibut lwak jokio wa (jo pur jopwony, imuroko me dwaliro, imakanikan, jo gedo, jo kui caranini)? Diru me epone mene en kame wan bala jo otie kede (kom wa, tam wa, diru me cwec, esawa)? Wan opore keto itic diru me ngec me neno nyo inonono kame Rubanga omio wa.
- o 2 Petero 1:3-5 yamo kop me ateni be Rubanga oko mino wa jamini dedede me kuo wa kede ngeno Rubanga, pi mano, opore yabo wang wa me neno di oko tic kede ojame kame en emio wa pi mino deyo bute.

Keto Itic

KEDE NGA TIC WADU

Par di idwoko tam ni cen i kom kop kame otieko nyuto di oudo oyabo gi me atima me pwonyere ni. Cweunu gurup (ekodet) me jo are are di ikounu yero adek i kom tice gi pi timo ingicun aber. Tii kede apeny kame tie 9.1 epone me Ngico tic:

1. Epone mene en kame tic ni bino konyi kede pi nyuto amara ka Rubanga i diere diere me jo? Nyo en kame otwero medo arabo loko pi tic ni me wek etwer nyuto amara ka Rubanga?
2. Apor mene en kame otwero pi poro kede tic atitidi amoto tic ayoyot do di bobo eromo tire pi ceng acel.
3. Jamini me tic mege en kame mitere di da lwak jo me adul ni twero pi jalo me tieko timo tic?
4. Tic ni bino loko lwak jo me kio i epone mene? Aloka loka me epone en kame in i mito be timere kibut lwak jokio ni? Kame li, epone nyo en kame i twero loko kede tic ni me wek ekel bero kibut jokio ni (ekodet me jo piny)?
5. Obino ngeno benyo kame di oudo wan otie timo tic di otie kede wor kibut Rubanga (lubo mit ka Rubanga)?
6. In itamo be Rubanga bino udo deyo di beo icobere me tic ni? Epone mene en kame wada otwero pi ribo cing wa pi mino Rubanga pak pi gikame en etimo?

Pwonyere 10: Timo Ayika Me Tice Me Amaro

Tam Kapire Tek

Tien kop amako pwonyere ni tie pi mino kare me iko kiber tice me amara.

Jame me tic

1. Gikame konyo Telo Apwony
  - a. 10.1 Papula me Timo lik (papulai 3) – kopi acel pi ekodet.
2. Papulan ka lac pi buli jo 5 – 7

Madala Me Alubo Pi Timo lik (Tii Kede Papula Me Aika iika 10.1)

LENO TAM I EKODET ATITIDI (Jo 5 -7)

Icorakin pi nga tel pwonyere: Gei kede mino ekodet somo madalan me timo aika iika kame tie 10.1 papulan me iik. Nen kame di kitie kede apeny moro.

Yer Tice me Amara pi Timo iik

Icorakin pi nga tel pwonyere: peny gurup (ekodet) acelacel pi cako tamo i kom gikame gin ki twero timo aika iika mere bala epone me timo tice me amara. Yutuno ne gi pi cako kede lego di gin ki penyo Rubanga mino gi ngeno nyo kame en emito negi timo. iyongei dakika kany, geng gi di iko penyo gurup (ekodet) di iko penyo nyo en kame gin ki iko pi timo.

Nen kiber be ekodet Acelacel tam gi cimo tic ibecokina. Naka naka ikodeta maro bedo kede tam me mito timo tic adcwong kede iika adongo. Doko cuk cuny gi me yero tice atino. Kame gime atima atitidi, yoyot ne gi pi keto itic da eko cobere. Jogo kame cako kede tice adongo bino ariamakin kede gikame dwoko gi cen dido cuny gi diko dong di otur.

Mi ekodet acelacel papula acel alac kame gin ki bino wandiko iye iik gi di gin kiko twero pi nywako tam no kede jo i soma wad gi.

Mi kare alac pi timo aika iika.

Dido ekodet acelacel nyuto tic gi, lwong nga i soma ace me konyo gi pi neno pekini mege kame twero bedo tie tetekeney ekodet ud winyo me iko kiber aika iika gi. Kony gi me neno adulion mege kame likame ko tamo kiber.

Leg pi akodet acelacel. Wac negi begin kibino udo kare me nywako nyo inono kame Rubanga otimo iesawa ko neno i pwonyere acelacel.

MADALAN ME TIMO IIK

Madala 1: I lega

Gi me agege me atima en lego. Ter kare me ilega. Peny Rubanga me wek enyuti nyo kame pore atima pi tino amara.

Madala 2: Yero tic me atima

Bala ekodet, mokunu tam pi gikame imitunu timo bala tice me amara. Nenunu tamini mogo kame bin iwandikunu i pwonyere me agege “Rubanga mito ne Kanisa pi timo kony” kede “jamini mege en kame mitere ibang lwak” yeunu karacel i kom gikame un iniangunu bala Rubanga tie telo un pi timo. Kamei itiekunu yero wikop, iporenu niang be ebedo gikame un iporenu timo pi ceng acel amoto are kenekene. Kame like etwerere, nan do itwerunu timo madala acel amoto are?

Madala 3: Yeunu i kom gikame mitere

Gikame lubo en do cako timo iik. Me agege, opore moko tam pi tic mene kame obino timo – nyo en kame mitere kibut jo, jamini me tic mege en kame mitere kibut lwak, twero mene, kede atot ace apat (etc). pikonyo in paro ikop ni, i twero pi tic kede papula kame ko iko timo iye tic kame tie i tabu me nga i soma. Kame itieko pongo i papula iadul acel i kom kame pore aponga (column) itwerunu do moko tam ngai inonono en kame bino genere kede da kibutodwe mene en kame epore tiek kede.

Madala 4: Wandiko iik

ipore niang be iik ni dwoko peny kame lubo gi. (kame ekodet tie kede ngec me i soma anak udo likame pire tek twatwal me wandiko iik no piny, do miero inen be ki nywako peny gi acelacel bala ekodet).

- In i mito bino timo nyo?
- Nyo en kame mitere ni me timo? ibino udo jame nogo ituai?
- Ngai inonono kame in i ro konyo? ipenyo gi?
- Ngai en kame oyaro bino gango pi mino kony?
- Butodwe mene en kame ibinunu time kede?

Madal 5: Lego

in do itieko wandiko iik, ter bobo i sawan me lego, peny Rubanga wek ekony pi tieko tic di en eko nyano adwokini. Leg wek nyinge ud deyo. ingei sabiti acel arabo are, di in itie iikere me tic, in ipore lego wek Rubanga konyi kede tic.

Madala 6: Timo do tic

Madala kame lubo tie in timo tic kame bin in ityeko timo iik mere. Cako ceng no kede ilega di iko mino teko ni but Rubanga. Yutuno be in itie timo tic ni pi nyuto amara Ka Rubanga kibut lwak kame in ibedo kede. Tamakino me neno be igwoko tam ni di upere kede gikame pore cobere.

Madala 7: Tim Ingicun me tic di iko mino adwokini

Madala me ajikini en mino adwokini kede wapo ekite kame tic otimere kede. Pinyo en amio wan opore timo ingicun i kom tice wa? Pien ekonyo wa udo pwonyere. Wan otwero paro gikame otimo ki ber kede da gikame otwero bobo timo me wek ceng ace otim do gi a kalamo. Likame epore tero kare me anepeta abor, in i twero tero kare me dakikan anonok me leno apeny gi:

- Nyo en oko tire kiber?
- Nyo en ado likame oko tire kiber?
- Dongo nyo en kame koto in itimo pi iik ni?
- Oudo agam me jo bin oko upere kede kite kame in i mito? Kame li, pinyo komio?
- Rubanga bin oko udo deyo iyee?

Ngat kame pwonyo tie kede papula me mino adwokini piri. Pinyo en komio wan opore me mino adwokini? Marako 6:30, wan oneno i kan be Josiao oko mino adwokini i kom jamini dededed kame gin bin kitamo but Yesu. Wan omio adwokini i kom tice wa bala genere kede pwoc but jo opwonyo wa kede jo ko iko jaminni me pwonyere kede jo pwony kame tie pir wa. Mino adwokini me tic mi kare me nywako jamini kame in itimo bobo da emio ijura iye epone kame Rubanga otio kede teko ni. Bobo da emio nyapwony kare me neno kame di peko moro obedo tie tetekeny eko mono yote me timo ni kiber i kare me anyim.